

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2012. június 12.)

a Franciaország által nyújtott SA.21918 (C 17/07) (korábbi NN 17/07) sz. állami támogatásról – Szabályozott villamosenergia-tarifák Franciaországban

(az értesítés a C(2012) 2559. számú dokumentummal történt)

(Csak a francia nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2012/C 398/05)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felkérte az érdekeltet, hogy az említett cikkeknek megfelelően tegyék meg észrevételeiket ⁽²⁾, és tekintettel ezen észrevételekre,

mivel:

I. ELJÁRÁS

- (1) A Bizottság 2007. június 13-án kelt levelében értesítette Franciaországot azon határozatáról, mely szerint megindítja az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott hivatalos vizsgálati eljárást a villamosenergia-értékesítésére alkalmazott, szabályozott tarifák (a továbbiakban: szabályozott tarifák), valamint a piacot kiegyenlítő, átmeneti szabályozott tarifákat (a továbbiakban: visszatérési tarifák) – mindkettő esetében azok ún. „sárga” és „zöld” eleme – tekintetében, azok 2004. július 1-jét követő, nem háztartási, de kisvállalkozásnak sem minősülő fogyasztókkal szembeni alkalmazását illetően. Ez az eljárás nem érinti a háztartási és a kisvállalkozásnak minősülő fogyasztókkal szemben alkalmazott szabályokat és tarifákat (a továbbiakban: kék tarifa).
- (2) A Bizottság hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatát közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽³⁾. A Bizottság felhívta az érdekeltet, hogy tegyék meg észrevételeiket a szóban forgó támogatással kapcsolatban.
- (3) A Bizottság megkapta az érdekelt témával kapcsolatos észrevételeit. Továbbította azokat Franciaországnak, hogy utóbbi azokhoz megjegyzéseket fűzhessen. Ez utóbbiakat egy 2008. január 31-én kelt levélben kapta kézhez.

⁽¹⁾ Az EK-Szerződés 87. és 88. cikke 2009. december 1-jei hatállyal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107., illetve 108. cikkévé vált. A megfelelő cikkek rendelkezései tartalmukat tekintve lényegében azonosak. E határozat alkalmazásában az EUMSZ 107. és 108. cikkére való hivatkozást – adott esetben – az EK szerződés 87. és 88. cikkére történő hivatkozásként kell érteni. Az EUMSZ bizonyos terminológiai módosításokat is bevezetett: a „Közösség” kifejezés helyett az „Unió”, a „közös piac” helyett az „belső piac”, az „Elsőfokú Bíróság” helyett pedig a „Törvényszék” vált általánossá. E határozat az EUMSZ terminológiáját alkalmazza.

⁽²⁾ HL C 164., 2007.7.18., 9. o., és HL C 96., 2009.4.25., 18. o.

⁽³⁾ HL C 164., 2007.7.18., 9. o.

- (4) A szóban forgó intézkedések vizsgálatának keretében a Bizottság tanulmányozta a 2008. augusztus 4-i 2008-776. sz. törvény 166. cikkét ⁽⁴⁾, amely 2008. augusztus 6-án lépett hatályba. Ez a rendelkezés módosította a 2004. augusztus 9-i 2004-803. sz. törvény 30-1 cikkét ⁽⁵⁾, amely bevezette a visszatérési tarifa rendszerét.
- (5) A Bizottság 2009. március 10-én kelt levelében értesítette Franciaországot azon határozatáról, amely szerint a hivatalos vizsgálati eljárást kiterjeszti ⁽⁶⁾ a 2008-776. sz. törvény 166. cikke által bevezetett módosításokból adódó visszatérési tarifa rendszerére is. A Bizottság úgy vélte ugyanis, hogy a 2008-776. sz. törvény 166. cikke által bevezetett módosításból adódó visszatérési tarifa rendszer, annak zöld és sárga tarifáit illetően továbbra is állami támogatásnak minősül, és előnyben részesíti a nem háztartási, és kisvállalkozásnak sem minősülő fogyasztókat, ahogyan az a törvény által bevezetett módosítást megelőzően is volt.
- (6) Franciaország 2009. április 16-án benyújtotta az eljárás kiterjesztéséhez kapcsolódó észrevételeit, majd 2009. október 21-én a harmadik felek észrevételeire tett megjegyzéseit.
- (7) 2009. szeptember 15-i levelében a francia miniszterelnök tájékoztatta a versenypolitikáért és energiaügyért felelős biztosokat azon kötelezettségekről, amelyeket Franciaország kész volt vállalni ezen eljárás keretében. Ugyanezen a napon kelt levelükben az illetékes biztosok elküldték válaszaikat.
- (8) 2012. január 12-i levelében a francia miniszterelnök tájékoztatta a versenypolitikáért és energiaügyért felelős biztosokat mindazokról a további kötelezettségekről, amelyeket Franciaország kész volt vállalni a vizsgálat keretében. Ugyanezen a napon kelt levelükben a biztosok elküldték válaszaikat.

II. A TÁMOGATÁS RÉSZLETES ISMERTETÉSE

- (9) Jelen szakaszban kerül ismertetésre az eljárás tárgyát képező két, szabályozott tarifarendszer törvényi és rendeleti szabályozási háttere, finanszírozási módja, és tarifáinak piaci árhoz képest történő változásai. Végül bemutatásra kerül e változásoknak a francia villamosenergia-piac és annak versenyképesebbé tétele érdekében bevezetett strukturális reformok alkotta speciális szöveggörnyezetben történő vizsgálata.

⁽⁴⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja, 181. szám, 2008.8.5., 12471. o.

⁽⁵⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja, 185. szám, 2004.8.11., 14256. o.

⁽⁶⁾ HL C 96., 2009.4.25., 18. o.

- (10) E határozat keretében a vizsgálat tárgyát képező tarifális rendelkezések lényegi elemeit mutatjuk be. A szabályozás részletei és közzétételükre vonatkozó hivatkozások tekintetében a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására és kiterjesztésére vonatkozó határozatokat kell alapul venni.

A Franciaországban alkalmazott, villamosenergia-étékesítés szabályozott tarifáira, valamint a fogyasztók választási jogára vonatkozó jogszabályi háttér

- (11) Franciaországban a villamosenergia-szektor működését a villamosenergia-közzolgáltatás modernizációjáról és fejlesztéséről szóló, 2000. február 10-i, 2000-108. sz. törvény szabályozza ⁽¹⁾.
- (12) Franciaországban a végfogyasztók két fő forrásból vásárolhatják a villamos energiát: a „szabad piacról” és a „szabályozott piacról”.
- (13) 2007. július 1-jéig a végfogyasztók két csoportja létezett: „feljogosított” és „nem feljogosított fogyasztók”. A feljogosított fogyasztók szabadon köthetnek villamos energiaszolgáltatási szerződést az általuk választott szolgáltatóval, a közösen kialakított árért. A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 96/92/EK irányelv hatályaon kívül helyezésétől szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazásában ⁽²⁾ minden, nem háztartási fogyasztó ⁽³⁾ 2004. július 1-je óta, és minden háztartási fogyasztó 2007. július 1-je óta választási joggal rendelkezik.
- (14) Franciaországban minden választási joggal rendelkező („feljogosított”) fogyasztó, valamennyi fogyasztási helye tekintetében szabadon gyakorolhatja választási jogát, azaz dönthet arról, hogy kíván-e villamosenergia-ellátási szerződést kötni az általa kiválasztott szolgáltatóval, a közösen kialakított áron, függetlenül attól, hogy egy, a francia piacon már annak liberalizálását megelőzően is jelen levő szolgáltatóról van-e szó, vagy sem. A szabad piac a választási joggal rendelkező és e jogát érvényesítő fogyasztókat érinti. A villamos energia szabadpiaci veteli ára egy ún. „ellátási” díjat, és egy „hálózati” díjat foglal magában. Az „ellátási” díj a szolgáltatót illeti, és a közte, valamint a fogyasztó közötti megállapodás eredménye: lényegében a szolgáltató beszerzési és értékesítési költségeinek, valamint a haszonkulcsának az összege. A „hálózati” díj a villamos energia helyszínre juttatási, valamint a hálózat használati költségein alapszik (Villamosenergia-

Közhálózat Használati Tarifa, továbbiakban „TURPE”). A „hálózati” díj mértékét az állam szabja meg, a bevétele pedig a villamos energia átviteli és elosztási rendszerét üzemeltetőket illeti.

- (15) A szabályozott piac azon választási joggal rendelkező fogyasztókat érinti, akik nem éltek e választási jogukkal. A szabályozott piacon a végfogyasztók ún. „villamosenergia-közzolgáltatásban” részesülnek. A rendszer működését és a közzolgáltatáshoz való hozzájutás feltételeit a villamosenergia-közzolgáltatás modernizációjáról és fejlesztéséről szóló, 2000-108. sz. törvény, és különösen annak 2., 4. és 22. cikke szabályozza.
- (16) A szabályozott piacon a végfogyasztók az állam által kijelölt szolgáltatótól, szabott áron – nevezetesen az (1) preambulumbekkezdésben említett szabályozott tarifáért – vásárolják a villamos energiát. A villamosenergia-közzolgáltatás keretében villamos energia szolgáltatására köteles szolgáltatót az állam jelöli ki, földrajzi területi illetékesség alapján. Franciaország területének körülbelül 95 %-án ez a szolgáltató az Electricité de France (továbbiakban „EDF”). A többi érintett szolgáltató elnevezése általában „magán szolgáltató” vagy „helyi elosztó vállalat”. Az EDF saját villamosenergia-termelő ágazattal rendelkezik. Ami a helyi elosztó vállalatokat illeti, ezek leggyakrabban az EDF-től vásárolnak villamos energiát, szintén meghatározott áron, amelyet „a magán elosztók villamosenergia-felszabadítási tarifájának” neveznek.

Szabályozott tarifák

- (17) Az energiapolitika irányvonalainak meghatározását célzó program keretében kiadott, 2005. július 13-i, 2005-781. sz. törvény 66. cikke ⁽⁴⁾ minden választásra feljogosított fogyasztó számára biztosította a szabályozott tarifán történő villamos energiához jutás jogát minden olyan, már létező fogyasztási hely esetében, amely vonatkozásában a választás jogát korábban sem a fogyasztó, sem más személy nem gyakorolta.
- (18) Ez a cikk biztosította ugyanezt a jogot a választásra feljogosított fogyasztók számára új fogyasztási helyeik tekintetében, feltéve, hogy ez utóbbiak 2007. december 31-ét megelőzően hozzá lettek kapcsolva valamely elosztó vagy átviteli hálózathoz.
- (19) 2007-ben azt a határidőt, ameddig bezáróan az újonnan elosztó, vagy átviteli hálózathoz kapcsolt fogyasztási helyek jogosultak voltak szabályozott tarifán történő villamosenergia-vásárlásra, 2010. július 1-ig meghosszabbították. Az arra jogosult fogyasztók szabott áron történő villamos energiához juttatása az EDF, és azon helyi szolgáltatók kötelezettsége, amelyekhez földrajzilag a szóban forgó fogyasztási hely tartozik.
- (20) A 2005. évi 2005-781. sz. törvény 66. cikkét többször módosították. A villamos energia és a földgáz tarifákról

⁽¹⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja 35. szám, 2000.2.11., 2143. o. E törvényt többször módosították, utoljára a 2007. március 5-i, a lakhatáshoz való jog és egyéb, a szociális kohéziót erősítő intézkedések bevezetéséről szóló 2007-290. sz. törvénnyel. (A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja 55. szám, 2007.3.6., 4190. o.).

⁽²⁾ HL L 176., 2003.7.15., 37. o., amelynek helyébe lépett a 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.).

⁽³⁾ A 2003/54/EK irányelv 2. cikke 11. pontja a nem háztartási fogyasztók fogalmát a következőképpen határozza meg: azok a természetes vagy jogi személyek, akik/amelyek nem saját háztartásuk fogyasztása céljára vásárolnak villamos energiát. Ez a definíció magában foglalja a termelőket és a nagykereskedelmi fogyasztókat is.

⁽⁴⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja 163. szám, 2005.7.14., 11570. o.

szóló, 2008. január 21-i 2008-66. sz. törvény általi módosítás⁽¹⁾ a szabályozott tarifán történő villamos energiához jutás lehetőségét az alábbiakra terjesztette ki:

- a) minden végfogyasztó olyan fogyasztási helyére, amely esetében sem ő, sem más személy nem gyakorolta a választási jogát;
 - b) minden háztartási végfogyasztó olyan fogyasztási helyére, amely esetében ő maga nem gyakorolta a választási jogát, feltéve, hogy 2010. július 1-jét megelőzően benyújtja az erre vonatkozó kérelmét;
 - c) minden háztartási végső fogyasztó olyan fogyasztási helyére, amely esetében több mint 6 hónapja gyakorolta a választási jogát – feltéve, hogy 2010. július 1-jét megelőzően benyújtja az erre vonatkozó kérelmét;
 - d) minden nem háztartási végfogyasztóra, aki egy olyan fogyasztási hely tekintetében, amely esetében nem gyakorolta saját maga a választási jogát, és amelynek névleges feszültség szintje legfeljebb 36 KVA, 2010. július 1-jét megelőzően benyújtja az erre vonatkozó kérelmét.
- (21) Az alkalmazandó törvényi és rendeleti szabályok előírják, hogy a szabályozott tarifákat a szolgáltatások jellemzői alapján, a költségeikre tekintettel létrehozott kategóriák szerint kell meghatározni. A fentiekén túl, a szabályozott tarifákra vonatkozó döntéseket a gazdaságért felelős miniszter az energiaügyért felelős miniszterrel egyetértésben hozza meg az Energia Szabályozási Bizottság (a továbbiakban „CRE”) technikai költségeken, valamint a piaci szereplők könyvviteli elemzésén alapuló véleménye alapján. A szabályozott tarifát évente rendeletben állapítják meg. Az árak tükröznie kell a villamos energia bekerülési költségét – azaz az eszközpark, valamint az átviteli és elosztási hálózat beruházási és üzemeltetési költségeit, valamint a tüzelőanyag árát. A villamos energia árszabásának tartalmaznia kell az energiahordozó előállítását és a felhasználóhoz történő eljuttatásának költségeit.
- (22) A szabályozott tarifák olyan összetett árak, amelyek magukban foglalják a villamosenergia-fogyasztók részére történő értékesítésének árát, illetve a helyszínre juttatási és a hálózat használati költségek összességét. A tarifák felhasználói csoportoknak megfelelően ún. „tarifa opciókra” vannak lebontva. A tarifa opciók paramétereként a csatlakozási teljesítmény, a használat tartama, vagy a felhasználó kiegyenlítési képessége szolgál. Bizonyos fogyasztók számára több tarifa opció is nyitva áll, amelyek közül választaniuk kell.
- (23) A tarifa opciók három nagy csoportot képeznek: „kék”, „sárga” és „zöld” tarifa. 2009 és 2011 között a sárga árcsoportot körülbelül 300 000, a zöldet pedig 100 000 fogyasztási helynél alkalmazták.

- A kék tarifákat azon fogyasztási helyek tekintetében alkalmazzák, amelyek névleges feszültség szintje nem haladja meg a 36 KVA-t. Ezeket – a jelen eljárással nem érintett – tarifákat általában a háztartási fogyasztók, vagy a nem háztartási fogyasztók kis fogyasztási helyei esetében alkalmazzák.
- A sárga tarifákat azon fogyasztási helyek esetében alkalmazzák, amelyek névleges feszültség szintje 36-tól 250 KVA-ig terjed. Ezeket a tarifákat általában a nem háztartási fogyasztók közepes fogyasztási helyei tekintetében alkalmazzák.
- A zöld tarifákat azon fogyasztási helyek tekintetében alkalmazzák, amelyek névleges feszültség szintje meghaladja a 250 KVA-t, és amelyek vagy egy elosztási hálózathoz, vagy közvetlenül a helyszínre juttatási hálózathoz csatlakoznak. Ezeket a tarifákat általában a nem háztartási fogyasztók nagy fogyasztási helyei tekintetében alkalmazzák⁽²⁾.

A visszatérési tarifák bevezetése

- (24) A villamosenergia-szektorról szóló 2006. december 7-i 2006-1537. sz. törvény 15. cikkének 5. bekezdése, valamint a 16. cikke⁽³⁾ módosította a fent bemutatott helyzetet és létrehozta a visszatérési tarifák rendszerét⁽⁴⁾. Ez a rendszer – bizonyos feltételekkel – lehetővé teszi az addig a szabad piacról energiát vásároló háztartási felhasználók számára, hogy ismét szabályozott áron vásárolhassanak.
- (25) A rendszer 2004–2008 közötti kezdeti időszakában lehetővé tette minden, a szabad piacon energiát vásárló végfogyasztó számára, hogy áramszolgáltatójától az ellátási szerződésben szereplő ár egy – az állam által meghatározott – visszatérési díjra való módosítását kérje, az erre vonatkozó kérelemtől számított 2 éves időtartamra, a szerződés egyéb részeinek változatlanul hagyása mellett⁽⁵⁾. A visszatérési tarifát az abban részesülni kívánó végfogyasztónak 2007. július 1-jét megelőzően, írásban kellett kérnie a szolgáltatójától.
- (26) Egyebekben a 2004-803. sz. törvény 30-1 cikke előírja, hogy a visszatérési tarifa „a folyamatban lévő szerződések esetében a kérelem benyújtásának időpontjától teljes hatállyal alkalmazandó, csakúgy, mint a jelen bekezdés első albekezdésében hivatkozott, az írásbeli kérelem

⁽²⁾ A „nagy fogyasztási hely”, „közepes fogyasztási hely”, „kis fogyasztási hely” fogalmak a CRE kiadványaiban hagyományosan alkalmazott felosztáson alapulnak

⁽³⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja 284. szám, 2006.12.8., 18531. o.

⁽⁴⁾ Ezen intézkedések létrehozták a villamosenergia- és gázközszolgáltatásról, valamint a villamos és gázvállalatokról szóló 2004. augusztus 9-i 2004-803. sz. törvény új, 30-1 és 30-2-es cikkét, amelyek a visszatérési tarifarendszert szabályozzák.

⁽⁵⁾ Forrás: „Értelmezési segédlet az átmeneti kiegyenlítő tarifa létrehozásáról”, Gazdasági Pénzügyi és Ipari Minisztérium, elérhető az alábbi internetes címen: http://www.industrie.gouv.fr/energie/electric/note-interpretative-tarif_retour.pdf (2009. február 9-én megtekintett internetes oldal).

⁽¹⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja 18. szám, 2008.1.22., 1122. o.

benyújtását követően kötött szerződésekre, ide értve a más szolgáltatóval kötött szerződéseket is.” Ennek megfelelően, amennyiben a visszatérési tarifát kérő végfogyasztó ellátási szerződése a kérelem benyújtásától számított két éves határidőn belül jár le, kérheti bármely villamosenergia-szolgáltatótól, hogy az vele a két éves határidő végéig olyan szerződést kössön, amely alapján visszatérési tarifáért szolgáltatót neki energiát.

(27) A visszatérési tarifa rendszerét meghatározó szabályokból következően:

a) minden olyan végfogyasztó, aki nem kérte valamely fogyasztási hely tekintetében a visszatérési tarifa alkalmazását 2007. július 1. előtt, ugyanezen fogyasztási hely tekintetében 2007. július 1-jét követően már nem részesülhet e kedvezményben;

b) egyetlen végfogyasztó sem részesülhet e kedvezményben 2009. július 1-jét követően.

(28) A szabályozott tarifához hasonlóan a visszatérési tarifa is egy olyan összetett ár, amely magában foglalja a villamosenergia-fogyasztók ellátásának árát, csakúgy, mint a helyszínre juttatási és a hálózat használati költségek összességét. A visszatérési tarifa maximum 25 %-kal haladhatja meg az ugyanolyan jellemzőkkel rendelkező fogyasztási hely tekintetében alkalmazott szabályozott tarifát.

(29) A visszatérési tarifák mértékét miniszteri rendeletben állapítják meg, azon szabályozott tarifa alapul vételével, amely egy ugyanolyan jellemzőkkel bíró, de választási jogával nem élő fogyasztó tekintetében alkalmazandó. Ebből következően a visszatérési tarifák követik a szabályozott tarifák változását. A piacot kiegyenlítő, átmeneti szabályozott tarifa mértékét meghatározó 2007. január 3-i rendelet ⁽¹⁾ az alábbi viszonylagos értékeket rögzítette:

— a sárga tarifák esetében a szabályozott tarifa 20 %-kal növelt mértéke,

— a zöld tarifák esetében a szabályozott tarifa 23 %-kal növelt mértéke.

A visszatérési tarifa kompenzációjának és finanszírozásának rendszere

(30) A 2004-803. sz. törvény 30-2. cikke értelmében azon villamosenergia-szolgáltatók, akik egyes fogyasztóknak, azok hozzájuk intézett kérelmére, visszatérési tarifán szállítják az energiát, és bizonyítják, hogy az e fogyasztók ellátásához szükséges mennyiségű energiát sem előállítani, sem megszerezni nem képesek a visszatérési tarifa „ellátási” részénél alacsonyabb áron, kompenzációban részesülnek. Ez a kompenzáció fedezi egyrészt az érintett szolgáltató energia-előállítási vagy nagykereskedelmi beszerzési költségei – melyek felső határát miniszteri rendelet rögzíti –, másrészt a szóban forgó ellátásból

származó bevétele közötti különbséget. Adott esetben egy szolgáltató előállítási költségeinek megállapításakor tekintettel vannak az ehhez a szolgáltatóhoz kötődő, nemzeti területen működő „kapcsolt vállalkozások” előállítási költségeire is. A kompenzált költségeket a szolgáltatók számviteléből kiindulva, a CRE által meghatározott szabályok szerint számolják ki. A számvitel ellenőrzésének díja a szolgáltatókat terheli, és a CRE ellenőrzheteti azt egy általa kiválasztott független szervezettel.

(31) A kompenzációs rendszert meghatározó részletes szabályokat a piacot kiegyenlítő átmeneti szabályozott tarifa kompenzációjáról szóló, 2007. május 4-i 2007-689. sz. rendelet állapította meg ⁽²⁾. A (30) preambulumbekézdésben említett plafon meghatározása a francia nagykereskedelmi piaci árak alapul vételével zajlik – a francia hatóságok álláspontja szerint – oly módon, hogy elkerülhető legyen a spekuláció és a visszaélés. Kezdetben a plafon kiszámítására egy 2007. május 4-i miniszteri rendelet által meghatározott számítási mód szolgált. Ez a módszer a legnagyobb francia villamosenergia-tözsden (Powernext) az éves, negyedéves, havi és napi határidős szabványosított, alap-és csúcsidőszakra vonatkozó szerződések tekintetében megfigyelt átlagárak kombinációjaként határozta meg a plafont ⁽³⁾. A számítási mód a plafonnak csupán egy minimális, az érintett szolgáltató egyedi jellemzőiből adódó korrekcióját engedte. Ezt követően, egy 2008. december 22-i miniszteri rendelettel módosították a számítási módot, így lehetővé téve, hogy a plafon kiszámítása során nagyobb súllyal lehessen figyelembe venni a bekerülési költségek különbségeit, a visszatérési tarifával érintett fogyasztók fogyasztási profiljától függően.

(32) A módosított 2007-689. sz. rendelet előírja, hogy amennyiben egy szolgáltató közvetlenül, vagy valamely kapcsolódó vállalkozás által közvetetten képes Franciaországban olyan mennyiségű villamos energiát előállítani, amely lefedi a végfogyasztóinak szükségletét, és a bekerülési költsége alacsonyabb a francia nagykereskedelmi piaci árnál, abban az esetben a kompenzációval érintett költségei e bekerülési költségek, nem pedig a nagykereskedelmi piaci árak alapján kerülnek meghatározásra. Továbbá, amennyiben e költségek alacsonyabbak a visszatérési tarifa ún. „ellátási” részénél, a szóban forgó szolgáltató nem jogosult kompenzációra. Ez vonatkozik például az EDF-re, aki az általa – a szabad piacon – szolgáltatott villamos energia többségét a visszatérési tarifa rendszerében szállítja, és aki jelentős nukleáris és vízenergia alapú termelési kapacitásokkal rendelkezik, amelyek előállítási költsége alacsonyabb a visszatérési tarifa „ellátási” részénél.

(33) Amennyiben egy szolgáltató közvetlenül, vagy valamely kapcsolódó vállalkozás által közvetetten nem képes Franciaországban akkora mennyiségű villamos energiát előállítani, amekkora lefedi a végfogyasztóinak szükségletét, a neki nyújtott kompenzáció a (30) preambulumbekézdésben említett plafon figyelembe vételével, és a következők alapján kerül meghatározásra: a nagykereskedelmi

⁽²⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja 105., 2007.5.5., 7952. o.

⁽³⁾ Az alap-időszakhoz kötődő határidős szerződések alapján folyamatos villamosenergia-szolgáltatás történik egy meghatározott (éves, negyedéves, havi, vagy napi) időszakban. A csúcsidőszakhoz kötődő határozott idejű szerződések alapján a villamosenergia-szolgáltatás 8-20 óra között történik, kizárólag hétköznapokon.

⁽¹⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja 4. szám, 2007.1.5., 170. o.

piacon tapasztalható árak, a Franciaországban végfogyasztók számára értékesített villamos energia mennyisége, valamint – közvetlenül, vagy valamely kapcsolódó vállalkozás révén – a szóban forgó szolgáltató rendelkezésére álló eszközök előállítási költségei és az eladott mennyiségnek azon része, amely fenti eszközökkel került előállításra.

(34) Másfelől, a visszatérési tarifa rendszerében történő szolgáltatás forgalmazási költségeit, amelyek csökkentik e szolgáltatásból származó bevételeket, szintén figyelembe kell venni a kompenzáció számítása során. Végül megállapítható, hogy e kompenzációs mechanizmust szabályozó törvényi és rendeleti szabályok nem adnak lehetőséget arra, hogy a kompenzációban részesülő szolgáltatók profitra tegyenek szert.

(35) A kompenzációt két kötelező hozzájárulásból származó bevételből finanszírozzák:

— egyrészt a „villamosenergia-közszolgáltatási hozzájárulásból”, amelyet minden fogyasztónak fizetnie kell, és amelyet a 2000-108. sz. törvény 5. cikkének (1) bekezdése vezetett be. Ennek a résznek a felső határa 0,55 EUR/MWh (megawattóra), amelyet a villamosenergia-közszolgáltatási hozzájárulás alapjánól vannak le⁽¹⁾. A rész másik korlátja az, hogy a 2000-108. sz. törvény értelmében a villamosenergia-közszolgáltatási hozzájárulás teljes összege nem lehet nagyobb, mint a 2006. december 9-én alkalmazott ár, azaz 4,5 EUR/MWh. A 2011. évi költségvetési törvény előírja továbbá, hogy a villamosenergia-közszolgáltatási hozzájárulás, a CRE által javasolt formában, oly módon alkalmazandó, hogy legfeljebb 3 EUR/MWh-val növekedhet az előző évi szinthez képest,

— másrészt, az azon villamosenergia-termelők által fizetett hozzájárulásból, akik a 2 gigawatt teljesítménynél nagyobb berendezéseket működtetik. A hozzájárulás mértékét e villamosenergia-termelők által a megelőző évben termelt nukleáris, és vízenergia alapú villamosenergia-mennyiség alapján számítják ki. A nukleáris és vízenergiával működő, 2 gigawattnál nagyobb teljesítményű berendezések által termelt villamos energia esetében ezt a – kezdetben legfeljebb 1,3 EUR/MWh-ában korlátozott – hozzájárulást 2008-ban 3 EUR/MWh-ában maximálták.

(36) A törvény előírja, hogy e két kötelező hozzájárulást a francia Letéti és hitelpénztár (Caisse des dépôts et de consignations) szedi be. Az arra jogosult szolgáltatóknak járó kompenzációs összeget a CRE számítja ki az érintett szolgáltatók nyilatkozatai alapján. A CRE továbbítja a számítási eredményt a Caisse des dépôts et consignations számára, amely teljesíti a kifizetést.

⁽¹⁾ A villamosenergia-közszolgáltatási hozzájárulásból egyéb költségeket is finanszíroznak, úgymint a megújuló energiaforrás alapú villamos energia többlet költségeit (42,4 %), a földrajzi arányosításból adódó többlet költségeket (35 %), a kogenerációból adódó többlet költségeket (21 %) és a az ún. „szociális” tarifákat (1,4 %) (a CRE 2011-es becslése alapján).

(37) Abban az esetben, ha egy adott évben a két kötelező hozzájárulás nem fedezi a fizetendő kompenzációk összegét, a hiányzó résszel megemelik a következő évi terheket. A 2011-ben fedezendő költségek így magukban foglalják a 2011-re tervezett költségeket 3,4 milliárd EUR értékben, illetve a 2009-es hiányt 1,4 milliárd EUR értékben, ami összesen 4,8 milliárd EUR. Ahhoz, hogy e terhek teljes mértékben kompenzálhatóak legyenek, a villamosenergia-közszolgáltatási hozzájárulás mértékének 2011-ben 12,9 EUR/MWh-nak kellett volna lennie, amelyből 9,3 EUR/MWh fedezte volna a 2011-es terheket, 3,6 EUR/MWh pedig a 2009-es év kiegyenlítését. Márpedig a villamos energia közszolgáltatási hozzájárulás mértéke 2011-ben 7,5 EUR/MWh-ban lett meghatározva, ami előzetes számítások alapján 2 milliárd EUR kompenzációs hiányt okozott az EDF-nek 2011-ben, amihez hozzáadódik a 2010-re becsült 1 milliárd EUR tétel.

A 2008. augusztus 4-i, a gazdaság modernizációjáról szóló 2008-776. törvény 166. cikke által bevezetett módosítások

(38) A 2008-776. sz. törvény 166. cikke módosította a 2004-803. sz. törvény 30-1 cikkét, lehetővé téve minden olyan végfogyasztó számára, aki valamely fogyasztási helye tekintetében már részesült visszatérési tarifában, hogy e fogyasztási hely vonatkozásában 2010. június 30-ig továbbra is a visszatérési tarifát fizethesse – holott korábban a végfogyasztó csupán egy két éves, legkésőbb 2009. június 30-án záruló időszakban részesülhetett e kedvezményben.

(39) Másfelől a 2008-776. sz. törvény 166. cikke lehetővé tette minden végfogyasztó számára, hogy 2010. június 30-ig kérelmet nyújtson be a visszatérési tarifa rendszerében történő részesülés érdekében, holott azt megelőzően, 2007. július 1-je óta már nem volt lehetőség ilyen kérelem benyújtására.

(40) Ugyanakkor előírta, hogy az a végfogyasztó, aki valamely fogyasztási hely tekintetében lemondott a visszatérési tarifa alkalmazásáról, nem kérhette azt ismét ugyanezen fogyasztási hely vonatkozásában.

(41) Végül arról is rendelkezett, hogy egyetlen végfogyasztó sem részesülhetett a visszatérési tarifa rendszerében 2010. június 30-át követően.

A szabályozott és visszatérési tarifák piaci árhoz képest bekövetkezett változásai

(42) 2004. január 1-je óta a szabályozott tarifákat, 2006 óta pedig a visszatérési tarifákat is évente, miniszteri rendelettel vizsgálták felül. A tarifarendszer struktúrája – az a különböző végfogyasztók számára a csatlakozási teljesítményük, illetve fogyasztási profiljuk alapján kínált tarifák köre – 2004 óta lényegében változatlan. A szabályozott és visszatérési tarifák árszintjének felülvizsgálata átlagos emelés formáját öltötte, amelyet minden nagy opció-kategóriára speciálisan határoztak meg és bontották azután tovább az egyes tarifa opciók és variációk szerint.

1. táblázat

Szabályozott és visszatérési díjak (nettó EUR/MWh) a 2004. január 1. és 2012. január 1. közötti időszakban ⁽¹⁾

EUR/MWh	Sárga szabályozott tarifa	Zöld szabályozott tarifa	Sárga visszatérési tarifa	Zöld visszatérési tarifa
2004. január 1.	68,5	51,3	Nem létezett.	Nem létezett.
2006. augusztus 15.	69,3	51,6	Nem létezett.	Nem létezett.
2007. augusztus 16.	70,3	52,4	84,4	64,7
2008. augusztus 15.	72,8	55,3	87,3	68
2009. augusztus 15.	76,3	58,1	91,6	71,5
2010. augusztus 15.	79,7	61,3	95,6	75,4
2012. január 1.	82,9	63,5	Már nem létezik.	Már nem létezik.

(43) A szabad piacon az árak 2004 folyamán viszonylagos stabilitást mutattak 30 EUR/MWh és 35 EUR/MWh között, majd 2005-ben folyamatosan emelkedtek és az év végére elérték az 50 EUR/MWh értéket. 2006 folyamán az árak 50 EUR/MWh és 60 EUR/MWh között ingadoztak, átlagos értékük 55 EUR/MWh volt. 2006. december 7-ig a szabad piacon az árak a szabályozott tarifáktól függetlenül változhattak oly módon, hogy egy végfogyasztó, aki a szabad piacról vásárolt villamos energiát, nem térhetett vissza a szabályozott piacra, ha a szabad piacon általa fizetett ár magasabb volt a szabályozott tarifánál.

(44) A CRE jelzése szerint ⁽²⁾, megállapítható, hogy a nagykereskedelmi piacon fennálló, határozott idejű szerződésekben meghatározott árak ingadozása jelentősen nagyobb mértékű volt, mint a visszatérési tarifák körében, valamint hogy ezek az árak jóval magasabbak voltak a 2008-as év első három negyedéve zöld és sárga visszatérési tarifáinak „ellátási” részénél. Az éves szerződésekben 2009-re meghatározott árak, 2008. szeptember 30-án 85,6 EUR/MWh szinten voltak. Ami az éves csúcsidezőidőszakra vonatkozó szerződésekben 2009-re meghatározott árakat illeti, azok ugyanebben az időpontban 120 EUR/MWh szinten voltak. A francia hatóságok jelezték, hogy – a 2008. első félévében – a Powernexten nyilvántartott, az alap időszakra vonatkozó éves szerződésekben 2009-re meghatározott árak 60 EUR/MWh-ról

⁽¹⁾ A CRE által a villamos energia eladási áráról szóló rendeletekről alkotott vélemény alapján számított árak.

⁽²⁾ Lásd például „A CRE villamos energia- és gázpiaccal kapcsolatos megfigyelései – 2008. harmadik negyedév”, 22. o., elérhető az alábbi internetes címen: http://www.cre.fr/fr/marches/observatoire_des_marches

80 EUR/MWh-ra emelkedtek, elérve a 90 EUR/MWh-t is meghaladó maximumot.

(45) 2009-ben a villamosenergia-árak a kedvezőtlen gazdasági folyamatok és a fosszilis energiaforrások árának csökkenése következtében visszaestek. A CRE 2009. december 21-i, a piac működéséről szóló jelentésében ⁽³⁾ megállapította, hogy a határozott idejű szerződések körében 50 %-os csökkenés következett be 2008 óta. 2009. június 30-ra az alap időszakra vonatkozó éves ellátási szerződésekben 2010-re meghatározott árak, amelyek 60 EUR/MWh-ás szint alatt voltak, elérték a 2007 év eleji értékszintet. Ugyanez a tendencia figyelhető meg a határozott idejű szerződések esetében, ide értve a havi és negyedéveseket is.

(46) Ezek a piaci árak ellátási árak, azaz nem tartalmazzák a helyszínre juttatási és a hálózat használati költségeket. Ahhoz, hogy ezeket az árakat össze lehessen hasonlítani az összetett jellegű tarifákkal, le kell választani ez utóbbiakról a helyszínre juttatással és a hálózathasználattal összefüggő elemeket, és kizárólag az ellátással kapcsolatos részt kell figyelembe venni. A Párizsi Kereskedelmi és Iparkamara szerint a helyszínre juttatási és a szolgáltatott villamosenergia-használati költségek a teljes ár 30 és több, mint 50 %-a közé tehető, a névleges csatlakozási teljesítménytől és a csatlakozási feszültségszinttől függően ⁽⁴⁾. A POWEO társaság becslése szerint a helyszínre juttatási költségek a tarifa 45 %-át teszik ki egy ipari fogyasztó esetében ⁽⁵⁾.

(47) Tekintettel a fentebb kifejtettekre, valamint az eljárás megindításáról szóló határozatra, a 2. táblázat bemutatja a szabályozott és visszatérési tarifák ellátási részének változását, azaz a helyszínre juttatási és hálózat használati költségek levonását a villamosenergia-tarifákon belüli teljes árából 2004 és 2012 januárja között. Annak érdekében, hogy megállapítható legyen egy esetleges gazdasági előny létezése a szóban forgó díjakban részesülők esetében, össze kell hasonlítani az „ellátási” részt a (43) és (45) preambulubekezdésben leírt időszakban létező piaci árakkal, amely összehasonlítás a (109) és (110) preambulubekezdés tárgyát képezi.

2. táblázat

A szabályozott és visszatérési tarifák ellátási része (nettó EUR/MWh) a 2004. január 1. és 2012. január 1. közötti időszakban ⁽⁶⁾

EUR	A sárga tarifa „ellátási” része	A zöld tarifa „ellátási” része	A sárga visszatérési tarifa „ellátási” része	A zöld visszatérési tarifa „ellátási” része
2004. január 1.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2006. augusztus 15.	37,1	33,8	n.a.	n.a.

⁽³⁾ Az alábbi internetes címen érhető el: <http://www.cre.fr/documents/publications/rapports-thematiques/fonctionnement-des-marches-de-gros-de-l-electricite-et-du-gaz-naturel/consulter-le-rapport>

⁽⁴⁾ <http://www.environnement.ccip.fr/energie/electricite/reseau-transport-electricite.htm>

⁽⁵⁾ Forrás: POWEO, a Companynews általi idézet. http://www.companynewsgroup.com/imprimer.asp?co_id=111260

⁽⁶⁾ A CRE által a villamos energia eladási áráról szóló rendeletekről alkotott vélemény alapján számított árak.

EUR	A sárga tarifa „ellátási” része	A zöld tarifa „ellátási” része	A sárga visszatérési tarifa „ellátási” része	A zöld visszatérési tarifa „ellátási” része
2007. augusztus 16.	38,2	34,7	52,1	46,9
2008. augusztus 15.	42,4	38,9	59	51,6
2009. augusztus 15.	43,7	41,1	62,5	54,5
2010. augusztus 15.	46,1	43,7	62	57,8
2012. január 1.	46,1	44,3	Már nem létezik.	Már nem létezik.

A francia villamosenergia-piac különleges helyzete

(48) A francia villamosenergia-piac speciális jellemzőkkel bír az Unión belül. Egyetlen vállalat, az EDF birtokolja a villamosenergia-termelési kapacitás 87 %-át (az anyországi és a tengerentúli területek figyelembe vételével) ideértve minden termelési forrást, nevezetesen a nukleáris és vízenergiával működőket is ⁽¹⁾. Következésképpen az EDF (illetve elhanyagolható mértékben más helyi szolgáltató vállalatok) a francia piac több, mint 85 %-át birtokolja, és domináns szerepet játszik az összes fogyasztói réteg tekintetében, ide értve a magánszemélyeket, kis-és közép vállalatokat, valamint a nagyfogyasztókat is. A CRE piacokról szóló 2011. harmadik negyedévi jelentése szerint csupán a fogyasztási helyek 7 %-a (és a teljes fogyasztás 35 %-a) tartozik a szabad piaci tarifák rendszerébe (a nem háztartási fogyasztói helyek 18 %-a, a nem háztartási kisfogyasztói helyek 15 %-a és az egyéb fogyasztói helyek 5–6 %-a), a fennmaradó 93 % a szabályozott díjak körébe tartozik. A szabályozott tarifákkal érintett fogyasztási helyek túlnyomó többsége az EDF ügyfele.

(49) Az atomerőmű-parkjának köszönhetően az EDF biztosítja a nukleáris energia segítségével előállított villamos energia teljes hányadát, amely stabilan a franciaországi teljes villamosenergia-termelés 75 %-át teszi ki. Az EDF a jogosultja a legjelentősebb, vízenergia alapú villamosenergia-koncesszióknak, mindeközben az újabb vízenergia kapacitások fejlesztése már-már természeti határokba ütközik. Az atomerőművekkel működő termelési park, amelyet a piac liberalizálása előtt építettek, uniós szempontból nagyon egységesített (lényegében egyetlen technológiát alkalmaznak a különböző teljesítményű létesítményekhez tartozó szintek tekintetében: 900 és 1 600 MW), ami a karbantartást, a befektetéseket, a képzést és a munkaerő-ráfördítést illetően kedvez a

méretgazdaságosságnak – és jelentősen csökkenti az átlagos előállítási költségeket, amelyek jóval alatta maradnak más, hagyományos technológiáknak.

(50) Az atomenergia segítségével előállított villamos energia jellemzője, hogy összköltség struktúrájában a fix költségek (úgy mint az atomerőművek amortizációja, a hulladék feldolgozása és tárolása, leszerelési költségek) jelentős szerepet, míg a változó költségek (nevezetesen a fűtőanyag költségei) arányaiban jóval gyengébb szerepet töltenek be. Fentieket illusztrálандó: az Európában előállított földgáz alapú villamos energia összköltsége 68 EUR/MWe, a szénalapúé 61 EUR/MWe amely árak 76 %-kal és 59 %-kal haladják meg az atomenergia alapúét (39 EUR/MWe). Ráadásul a fűtőanyag változó költségei meghatározóbbak, mint a villamos energia határköltségein alapuló nagykereskedelmi árak kialakítása során meghatározott összköltségek. Márpedig e változó költségek átlagosan az összköltségek 28 %-át teszik ki a szén-erőművek, 70 %-át a gázerőművek és csupán 16 %-át a nukleáris fűtőanyaggal működő erőművek esetében ⁽²⁾.

(51) Így a CRE 2001-re vonatkozó becslése szerint a francia piacon az EDF atomerőművei hosszú távú termelésének gazdasági feltételeit biztosító árak 36 és 39 EUR/MWh között voltak, a működési költségek mértékét pedig 25 EUR/MWh-ra becsülte ⁽³⁾. A tény, hogy az EDF ilyen mértékű határköltséggel rendelkezik az atomenergia alapú villamos energia terén, nagyon jelentős előnyt biztosít a számára, egy, a villamos energiát termikus, vagy megújuló energia felhasználásával előállító versenytársal szemben.

(52) A szomszédos tagállamokkal való rendszerösszekötés okán a villamos energia francia nagykereskedelmi árát regionális szinten rögzítik (franciaországi/németországi/benelux „tábla”) Ily módon mértéke jóval az atomenergia alapú villamos energia árának szintje fölött van meghatározva, a szén-és gázerőművek működési költségeiből adódóan, ami az atomenergia felhasználást versenyelőnyhöz juttatja az árak meghatározásában jelentkező bevétel formájában. Egyetlen tényleges, vagy lehetséges konkurens sem részesül ilyen kedvező feltételekben és az elkövetkező évtizedek során nem is fog rendelkezni olyan alacsony költségű eszközparkkal, amely az EDF atom-és vízerőmű parkjának jelentős hányadát tenné ki.

Levélváltás a Bizottság és a francia hatóságok között

(53) Tekintettel e helyzetre, 2009. szeptember 15-én a francia miniszterelnök, valamint a verseny-és energiaügyi biztosok levelet váltottak egy, a francia villamosenergia-piac reformját célzó terv alapelveit illetően, amelyeket az alábbiakban határoztak meg:

a) a visszatérési tarifák gyors, valamint a nagy és közepes vállalatokat érintő szabályozott tarifák fokozatos, 2015-re történő végleges megszüntetése;

⁽¹⁾ A Versenyhivatal 2011. június 8-i 11/D-09 számú határozata.

⁽²⁾ Lásd: „A villamosenergia-termelés előrelátható költségei”, AEN-IEA, 2010. évi kiadás, 5 %-kal aktualizált középérték.

⁽³⁾ A CRE 2011. május 5-i véleménye, 5. o.

b) olyan rendelkezés meghozatala, amely megteremti a „meglévő atomenergiához való szabályozott hozzáférést” és amelynek lényege, hogy kötelezi az EDF-et atomenergia alapú villamos energiája egy részének (25 %-os arányban, 100 TWh-s plafonnal) költség-alapú eladási áron történő értékesítésére a kiskereskedelmi konkurensei számára annak érdekében, hogy előmozdítsa a versenyt ezen a piacon. Így módon az EDF konkurensei olyan helyzetbe kerülnek, hogy az EDF által ajánlott árakkal versenyezni tudó árak legyenek, amely lehetővé tenné a hatékony versenyt és feleslegessé a szabályozott tarifákat.

A francia villamosenergia-piac reformja

(54) A Franciaország által tett vállalások megvalósítása érdekében a kormány szakértői bizottságot hozott létre M. Paul Champsaur vezetésével, amelynek feladata a villamosenergia-piac átszervezésére vonatkozó javaslatok megfogalmazása volt. E javaslatok alapozták meg a villamosenergia-piac újraszervezéséről szóló, 2010. december 7-én elfogadott, 2010-1488. sz. törvényt⁽¹⁾, valamint, 2011. április 28-ai 2011-466. sz. végrehajtási rendeletét⁽²⁾.

(55) A 2010-1488. sz. törvény kimondja, hogy a visszatérési tarifák 2011. július 1-ével, míg a sárga és zöld szabályozott tarifák 2015-ével bezáróan megszűnnek. A 2010-1488. sz. törvény módosította a 2000. február 10-i, a villamosenergia-közszolgáltatás modernizációjáról és fejlesztéséről szóló 2000-108. sz. törvényt is, beépítve abba egy 4-1 cikket, amely előírta, hogy 2011. július 1-jével kezdődően 15 évig, az alternatív villamos energia szolgáltatók szabályozott hozzáférési jogot kapnak a meglévő atomenergiához, legfeljebb 100 TWh összmennyiségben, azaz körülbelül a meglévő atomenergia-termelő park össztermelésének 25 %-át kitevő mértékben. A meglévő atomenergiához való hozzáférés szabályozott árát első lépésben a kormány határozza meg a CRE véleménye alapján. A 4-1. cikk VII. bekezdése előírja, hogy az EDF igazságos mértékű bevételét biztosítandó, fenti árak figyelembe kell vennie – a hivatkozott rendelkezés hatályának ideje alatt – a szóban forgó atomenergia-központok villamosenergia-termelését befolyásoló gazdasági körülményeket. A rendelkezésre álló atomenergia-készlethez való szabályozott hozzáférés díjának meghatározásakor az alábbiakra kell tekintettel lenni:

a) a tőke megtérülése, figyelemmel a tevékenység természetére;

b) a kitermelés költségei;

c) a fenntartási munkálatok költsége, valamint az a költség, amely a használati engedély idejének meghosszabbításához szükséges;

d) az atomenergiához kapcsolódó, hosszú távú, előrelátható költségek.

(56) A meglévő atomenergiához való szabályozott hozzáférés díját az Energiaügyi Miniszter 2011. májusi rendelete 40 EUR/MWh-ban határozta meg 2011. július 1-jétől kezdődően annak érdekében, hogy egy, 2011. június 30-án visszatérési tarifában részesülő fogyasztó olyan piaci ajánlatok közül választhasson, amelyek a (nagykereskedelmi) hozzáférési áron alapulnak, a kiskereskedelmi árral egy szinten. Külön miniszteri rendelettel, a meglévő atomenergiához való hozzáférés tarifáját 2012-re 42 EUR/MWh-ban rögzítették⁽³⁾. A Kormány jelezte, hogy a 2011-re megállapított tarifa visszafogott mértéke abból a szükségszerűségből adódott, hogy a nagykereskedelmi árak szintjén biztosított legyen a visszatérési tarifával való folytonosság. A kormány a 2012-re megállapított ár mértékét a fukushimai erőmű balesetét követően szükségesnek tekintett, az atomerőművek biztonságosságának megerősítését szolgáló befektetések betervezésével indokolta.

(57) 2013. december 8-át követően a rendelkezésre álló atomenergia-készlethez való szabályozott hozzáférés díját a CRE határozza meg. Ennek feltételeit államtanácsi rendeletben fogják rögzíteni.

(58) A a rendelkezésre álló atomenergia-készlethez való szabályozott hozzáférés keretében történő szállítás 2011. július 1-jén vette kezdetét. 32 szolgáltató kötött keretszerződést az EDF-el, amelyek keretében 2011. július 1-je és 2012. június 30-a között 61,3 TWh meglévő atomenergiát kell szolgáltatni. 2011-re a rendelkezésre álló atomenergia-készlet 84,4 %-ához való szabályozott hozzáférést biztosítottak az EDF versenytársai számára. Ez a mennyiség megegyezik a meglévő atomenergia termelés, Franciaország szárazföldi és tengeren túli területeinek végfogyasztói által felhasznált összes energia mennyiségben képviselt arányával.

(59) 2012 januárjában újabb levélváltásra került sor egyrészt a francia miniszterelnök, másrészt a versenypolitikáért és energiaügyekért felelős biztosok között, amelyben két kiegészítő ponton határozták meg a Franciaország által vállalt kötelezettségeket,

— a 2012 nyarat követően meghozandó döntések lehetővé kell tenniük az összköltség és a szabályozott tarifa közötti különbség csökkentését, először 2012-höz, majd azt követően mindig az előző évhez képest;

— a rendelkezésre álló atomenergia-készlethez való szabályozott hozzáférés díja nem változik addig, amíg e tarifa meghatározására szolgáló számítási módról szóló rendelet nem lép hatályba, amelyre legkésőbb 2013. december 7-én kerül sor.

III. A BIZOTTSÁG VIZSGÁLATI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRÓL ÉS KITERJESZTÉSÉRŐL SZÓLÓ HATÁROZATAIBAN KIFEJEZÉSRE JUTTATOTT AGGÁLYOK ÖSSZEFOGLALÁSA

(60) A vizsgálati eljárás megindításáról, majd kiterjesztéséről szóló határozataiban a Bizottság megállapította, hogy a szabályozott zöld és sárga tarifák, valamint a visszatérési

⁽¹⁾ A Francia Köztársaság hivatalos lapja, 0284. szám, 2010. december 8., 21467 o.

⁽²⁾ A Francia Köztársaság hivatalos lapja, 0100. szám, 2011. április 29., 7472. o.

⁽³⁾ A Francia Köztársaság Hivatalos Lapja 2011. május 20-i 0117. számában közzétett rendelet, 8792. és 8793. o.

tarifák a francia államnak felróhatóak, hiszen azokat ez utóbbi által kiadott törvényi vagy rendeleti szabályok hozták létre és vizsgálták felül. E tarifák révén az állam rendelkezésére álló forrásokat használták fel, legyen bár szó az állami felügyelet alatt álló EDF forrásairól, vagy más, maga az állam által létrehozott entitás – amilyen a Caisse des dépôts et des consignations – bevételeiről.

- (61) Tekintettel arra, hogy a szabályozott tarifák a piaci árakhoz képest gazdasági előnyhöz juttatják azon vállalatokat, amelyek ezeket alkalmazva vásárolnak villamos energiát és jelen vannak minden, a szabad verseny számára nyitva álló gazdasági szektorban, valamint a tagállamok közötti kereskedelemben, e tarifák azon támogatásokhoz hasonlóak, amelyek alkalmasak a verseny torzítására és a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésében foglaltak szerint.
- (62) Határozataiban a Bizottság a szabályozott tarifák és a visszatérési tarifák belső piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó aggályokat is megfogalmazott.
- (63) Úgy vélte, hogy az EUMSZ 107. cikke (2) bekezdésében előírt mentességek nem alkalmazhatók ebben az esetben, mivel a támogatást nem magánszemély fogyasztóknak, nem természeti csapások vagy rendkívüli események okozta károk helyreállítására és nem a Német Szövetségi Köztársaság annak felosztása által érintett egyes területeinek gazdasága számára nyújtották.
- (64) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a), b) és d) pontjában előírt kivételek sem tűntek alkalmazhatónak. Különleges körülmények fennállásának kivételével ugyanis – amely feltétel a jelenlegi helyzetben nem valósul meg – a 107. cikk (3) bekezdés a) pontja nem ad felhatalmazást működési támogatás nyújtására. Fentiekben túl e támogatások nem mozdítják elő valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósítását vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetését és a kultúrát ill. a kulturális örökség megőrzését sem szolgálják.
- (65) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja engedélyezi az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás nyújtását, amennyiben az nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben. A Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó támogatási intézkedések, az e cikk alkalmazását magyarázó rendelkezések fényében, nem engedélyezhetők.
- (66) A Bizottság ugyancsak aggályokat fogalmazott meg azzal kapcsolatban, hogy e tarifák, amelyek a közepes és nagyvállalatok vonatkozásában alkalmazandók, alkalmasak arra, hogy az EUMSZ 106. cikke (2) bekezdése szerinti kompenzációt képezzenek valamely általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtása kapcsán.
- (67) Az eljárás kiterjesztésére vonatkozó határozatában a Bizottság úgy vélte, hogy azon aggályok, amelyeket azon állami támogatás jellegű elem belső piaccal való összeegyeztethetősége kapcsán fogalmazott meg a viz-

gálat megindítására vonatkozó 2007-es határozatában, amely a visszatérési díj rendszere kezdetben tartalmazott, érvényes arra a támogatási jellegű elemre is, amelyet a visszatérési díj rendszere a 2008-776. sz. törvény 166. cikkével bevezetett módosítás nyomán tartalmaz.

IV. AZ ÉRDEKELTEK ÉSZREVÉTELEI

- (68) Több érdekelt szolgáltató és fogyasztó juttatta el észrevételeit a Bizottsághoz.

Szolgáltatók

- (69) A Poweo, 2007. augusztus 14-én kelt levelében jelezte, hogy egyetért a Bizottság azon megállapításával, amely szerint állami támogatásról van szó. A gazdasági előny fennállásának kérdése kapcsán megerősítette, hogy a szabályozott tarifák előnyt jelentenek a nagykereskedelmi piacon történő ellátás feltételeihez, a visszatérési tarifákhoz, valamint az EDF kereskedelmi ajánlataihoz képest. A visszatérési tarifák gazdasági előnyt jelentenek a nagykereskedelmi piacon történő ellátás feltételeihez képest. A Poweo, a szelektivitást illetően hozzátette, hogy a piaci tarifák választására vonatkozó joggyakorlás visszafordíthatatlan (azaz, a szóban forgó fogyasztó nem térhet vissza a szabályozott tarifák rendszerébe). Megállapította továbbá, hogy a szabályozott és visszatérési tarifák azon vállalatoknak kedveznek, amelyek más energiaforrások kárára villamos energiát fogyasztanak. 2009. június 25-i levelével, amely a vizsgálat kiterjesztésére vonatkozó határozathoz kapcsolódó észrevételeit tartalmazta, a Poweo kiegészítő adatokat szolgáltatott árajánlatainak felépítését illetően.
- (70) Az ENEL, 2007. szeptember 21-i levelében úgy ítélte meg, hogy a szabályozott tarifák túl alacsonyok, a visszatérési tarifák pedig kiszorítják az alternatív szolgáltatókat. A cég hozzátette, hogy az új fogyasztási helyek – a francia Államtanács témában kifejtett eltérő véleménye ellenére – jogosultak voltak a szabályozott tarifák alkalmazására. 2009. május 27-i levelében az ENEL hozzátette, hogy a zöld és a sárga szabályozott tarifák a piaci tarifák alatt voltak, és nem követték azok változását. Ezzel megakadályozták a verseny kibontakozását. Továbbá, a visszatérési tarifa rendszerében működő szolgáltatók számára nyújtott kompenzáció nem elégséges, ezzel tovább növeli a fogyasztók előnyeit. Végezetül, a visszatérési tarifa nem fedezi a szolgáltatók termelési és forgalmazási költségeit, és nem teszi lehetővé a befektetett tőke megtérülését sem. Ezzel megakadályozta a verseny kialakulását a francia piacon.
- (71) Az Electrabel, 2007. szeptember 19-én kelt levelében úgy vélte, hogy a támogatás előnyt jelentett bizonyos villamosenergia-szolgáltatók számára. Az egyes szolgáltatóknak nyújtott kompenzációt nem a szerződésben meghatározott ár és a visszatérési tarifa árbevétele közötti különbség határozta meg, hanem a szolgáltató beszerzési költségei. Ennek eredményeként nincs összefüggés a szolgáltató által elszenvedett bevételkiesés, valamint a kapott kompenzáció között, holott ez utóbbi szerepe az előbbi kiegyenlítése lenne. Az Electrabel szerint nem bizonyított a fogyasztókat, mint a visszatérési tarifa valódi kedvezményezettjeit terhelő általános gazdasági érdekű szolgáltatás létezése. 2009. június 26-án kelt levelében az Electrabel hozzátette, hogy a visszatérési tarifa egységes,

kreativitást mellőző áramszolgáltatói csomagok megjelenéséhez vezet. Az Electrabel fogyasztóinak gyakorlatilag teljes köre kérte a visszatérési tarifa alkalmazását. A visszatérési tarifa az alternatív szolgáltatók fokozatos kiszorulását eredményezte az EDF javára, mert azonos tarifák esetén a fogyasztók gyakran ez utóbbit részesítették előnyben. Az Electrabel úgy véli, hogy a villamosenergia-szolgáltatók előnnyel bírnak a más energiaforrást – pl. földgázt – szolgáltatókhoz képest. A visszatérési tarifát szelektívnek tartja, amennyiben annak alkalmazása a választási jog gyakorlásának időpontjától függ. Ez utóbbi pedig a fogyasztási hely méretének függvénye.

- (72) Egy, a neve elhallgatását kérő cég szerint a szabályozott tarifák az EDF javára szóló állami támogatásnak minősülnek annak következtében, hogy a kék tarifa a piaci tarifánál magasabb. Az EDF a szóban forgó tarifák alkalmazása körében fennálló tényleges monopóliumának köszönhetően nyereségre tesz szert. Az észrevételt tevő cég egyik leányvállalatának piacra lépését lehetetlenné tették a visszatérési tarifák. A zöld és sárga tarifákat alkalmazó fogyasztók számára már eleve nehézségekbe ütközött a piacra lépés, a nagykereskedelmi tarifák szintje és az egyéb költségek (nevezetesen a hálózathoz való hozzáférés díjának) miatt. A visszatérési tarifa, mértékéből adódóan, további nehézséget okozott.

Fogyasztók

- (73) Az Uniden (Ipari Energiafelhasználók Uniója) 2007. augusztus 13-án tett észrevételei szerint a piac hibás működése szükségessé teszi a szabályozott tarifákat. Az átmeneti tarifák – amellett, hogy fedezik a meglévő szolgáltatók költségeit – lehetővé teszik az alternatív szolgáltatók számára, hogy atom- és vízenergia alapú villamos energiához jussanak, amellyel egyébként nem rendelkeznek. Ezért nem tekinthetők állami forrásnak. A szelektív jelleg megléte nem bizonyított, mivel e tarifarendszer összhangban van az egyes fogyasztói csoportok valós költségével.
- (74) A 2009. május 28-án kelt, az eljárás kiterjesztéséről szóló döntésre tett észrevételeiben az UNIDEN vitatja a tarifák szelektivitására vonatkozó bizottsági elemzést arra hivatkozva, hogy az nincs tekintettel az egyes fogyasztói csoportokat érintő ellátási költségek közötti különbségekre. A visszatérési tarifa folyamatban lévő szerződések tekintetében történő alkalmazása és a közvetlenül az ezen a tarifán történő szerződéskötés közötti különbségtétel bár logikusnak tűnhet, valójában téves. Az ár tulajdonképpen az ellátási szerződés teljes gazdasági értékének csak egy összetevője. A fogyasztók értékelik a villamosenergia-beszerezésük árának stabilitását és átláthatóságát is. A vizsgálat kiterjesztéséről szóló határozatban foglaltakkal ellentétben a visszatérési tarifát – tekintet nélkül a kérelmükben foglaltakra – előírták a fogyasztók számára. Konkrét példák vannak a figyelmen kívül hagyott kérelmekre a 2010 júniusát követően is érvényben lévő szerződések tekintetében, illetve olyan fogyasztók vonatkozásában, akik nem kérték a visszatérési tarifa alkalmazását. Ezért egy esetleges „gazdasági előny” meghatározása illuzórikus, hiszen a rendszert előírták a fogyasztók számára. Meglehetősen nehéz a szelektivitás meghatározása a visszatérési tarifa alkalmazásának első periódusa kapcsán, mivel a rendszer alkalmazhatósága korlátozva volt. Azon fogyasztók élhettek vele, akik 2007. június 30-át megelőzően nyújtották be arra vonatkozó kérelmüket. A fogyasztóknak ténylegesen 6 hónapjuk volt a döntés meghozatalára, amely azután 2 éven keresztül biztosította számukra az árak biztonságosságát és átláthatóságát. Mindazonáltal az intézkedés, amely nem tette lehetővé a visszatérési tarifarendszerbe történő ki-be lépést, jó szándékról tanúskodik. Egyedüli célja a piaci ár és a visszatérési tarifa közötti különbség okán jelentkező arbitrázs megakadályozása volt, tekintve, hogy a visszatérési tarifa szezonális változását előre rögzítették, míg a piaci ár folyamatosan változott.
- (75) A fogyasztó, aki nem részesült az állami forrásokból történő finanszírozás körében a villamosenergia-közszolgáltatási hozzájárulás remélt csökkenésében, támogatáshoz juthatott annak ellenére, hogy a hivatkozott hozzájárulás fedezte a visszatérési tarifa kompenzációját. A víz-és atomenergia alapú villamosenergia-termelők hozzájárulásának szintje igen jelentősen alatta marad a visszatérési tarifán vásárolt villamos energia ára és a zöld tarifák, vagy az ún. „szabad” szerződésekben a felek által szabadon megállapított árak közötti különbség szintjének. Az UNIDEN arra a következtetésre jutott, hogy ez a hozzájárulás tulajdonképpen nem tesz mást, mint elvonja azt a „többlet profitot”, amely a termelőknél a visszatérési tarifa bevezetése következtében keletkezett.
- (76) A CLEEE (A Választási Jogukat Gyakorló Cégek Közti Kapcsolattartás Bizottsága) 2007. augusztus 16-án kelt levelében jelezte, hogy a francia villamosenergia-piac működése nem megfelelő, és a szabad piacon alkalmazott árak nem tükrözik a termelési költségeket. A Bizottság álláspontja szerint, a referenciaként alkalmazott piaci ár nem volt helytálló. Úgy vélte, hogy a visszatérési tarifa finanszírozása nem állami forrásból történik, hanem azt a fogyasztók és azon termelők fizetik meg, akiknél haszon keletkezik a visszatérési tarifán történő értékesítés következtében. Minthogy a visszatérési tarifa mindenki számára nyitva álló lehetőség, a CLEEE vitatja annak szelektív jellegét. 2009. június 2-án kelt levelében a CLEEE hozzátette, hogy a visszatérési tarifa nem képez előnyt, mert szerepe csupán azon hátrányok korlátozásában állt, amelyek a szabályozott tarifák rendszerét elhagyó és visszatérni nem tudó fogyasztóknál jelentkeztek. A CLEEE úgy vélte, hogy helytelen volt a piaci árat – egy esetleges gazdasági előny létezésének megállapításához – indikátorként alkalmazni, mivel az a piac működési zavarainak eredménye. A CLEEE vitatja a visszatérési tarifa szelektív jellegére vonatkozó megállapításokat, mert úgy véli, az minden, választási jogát gyakorolni kívánó fogyasztó számára nyitva állt, és nem részesített előnyben egyetlen fogyasztási helyet, vállalkozást, gazdasági szektort, vagy földrajzi zónát sem.
- (77) A CLEEE a visszatérési tarifa struktúrájára és árszintjére helyezi a hangsúlyt, és megmagyarázza a fogyasztási profil és a fogyasztási mennyiség közötti lényeges különbséget. Álláspontja szerint a visszatérési tarifa „indikátor részei” azonosak, ellentétben azzal, amit a Bizottság rendelkezésére álló adatok sugalltak. A visszatérési tarifa nem részesíti előnyben a nagy villamosenergia-fogyasztókat a kisebbek hátrányára. A CLEEE vitatja azt a véleményt, amely szerint a visszatérési tarifa állami forrásból származna, valamint hogy fennállnának a kereskedelem befolyásolásának feltételei. A Bizottság ugyanis nem bizonyította, hogy a visszatérési tarifa alacsonyabb lenne a bekerülési költségeknél, sem azt, hogy a visszatérési

tarifában részesülő fogyasztók olcsóbban vásárolnák a villamos energiát, mint azok az európai konkurensek, akik még mindig gyakran részesülnek szabályozott tarifák nyújtotta előnyökben. A CLEEE hozzátette: amennyiben – az általa vitatott módon – a visszatérési tarifát állami támogatásnak tekintjük, az összeegyeztethető a szerződéssel. Tulajdonképpen, a villamos energia és gáz közszolgáltatásról, valamint a villamos és gázvállalkozásokról szóló 2004. augusztus 9-ei törvény 30-1 cikke a visszatérési tarifát általános érdekű gazdasági szolgáltatás-ként definiálta, amelyet előírtak a villamos energia szektorban működő cégek számára. A CLEEE emlékeztetett arra, hogy ez az intézkedés elengedhetetlen volt azon fogyasztók védelme érdekében, akik éltek választási jogukkal, ugyanakkor arányos is volt, nem sértve túlzó mértékben a kereskedelmet.

- (78) Az SNC Paris Voltaire, 2009. július 20-án kelt levelében úgy véli, hogy a villamosenergia-ellátás földrajzi arányosításának finanszírozása, azon területek tekintetében, amelyek nem voltak összekapcsolva a villamos energia közszolgáltatási hozzájárulás révén, állami támogatásnak minősül.

V. FRANCIAORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

- (79) Az eljárás megindításáról szóló határozatra tett észrevételeikkel a francia hatóságok vitatták a Bizottság elemzését.

A szabályozott tarifákhoz fűzött megjegyzések

- (80) A gazdasági előny fennállását illetően Franciaország úgy véli, hogy:
- egy esetleges különbség a szabályozott tarifák árszintje, valamint a villamosenergia-tőzsdén, nevezetesen a Powernexten megfigyelt árak között, teljesen véletlenszerű (1999 és 2004 között az utóbbi a szabályozott tarifák árszintje alatt volt);
 - a tőzsdéi árakra történő hivatkozás nem helytálló annyiban, amennyiben a vállalatok általi villamosenergia-vásárlás nagy része a tőzsdén kívül zajlik, valamint hogy a Powernexten megfigyelt árakat nem támasztják alá azon makrogazdasági adatok, amelyek meghatározzák a vevők és a villamosenergia-termelők közötti tranzakciókat.
- (81) E két indokra figyelemmel Franciaország álláspontja szerint a szabályozott tarifák nem jelentenek gazdasági előnyt azon vállalatok számára, amelyek abban részesülnek.
- (82) A hatóságok vitatják a szabályozott tarifák szelektivitását is, álláspontjuk szerint ugyanis logikus és közgazdaságilag helytálló a tény, hogy azok pénzbeli gazdasági hatása nem ugyanaz egy nagy fogyasztó és egy kis fogyasztó tekintetében. Továbbá, hogy a költség nem arányos az elfogyasztott energiamennyiséggel, hiszen a különböző előállítási módok eltérő költségigénnyel rendelkeznek. Franciaország úgy véli, hogy a szabályozott tarifákra vonatkozó előírások általános jellegű szabályozási intézkedésnek tekinthetők, amelynek célja azon villamosenergia-fogyasztó vállalatok tekintetében alkalmazandó árak meghatározása, amelyek nem éltek választási jogukkal, s így nem jelentek meg a szabad piacon.

- (83) A francia hatóságok vitatják a közpénzek felhasználására vonatkozó érvet, két okból:

- a szabályozott tarifák alkalmazása nem eredményezte egyetlen költségvetési vagy államháztartási forrás felhasználását sem, és nem akadályozta meg az EDF-et a profit realizálásában;
- a szabályozott tarifák, amelyek tükrözik a villamosenergia-piac meghatározó adatait, valamint az EDF termelési parkjának költségeit, a villamos energia eladási árának helyes szintjét valósítják meg, ezért nem tekinthetők az EDF bevétel kiesésének.

- (84) Franciaország hozzáteszi, figyelemmel arra, hogy nem sérül a verseny, nem áll meg a határon átnyúló kereskedelem befolyásolásának állítása sem.

A visszatérési tarifához fűzött megjegyzések

- (85) Franciaország kijelenti, hogy a visszatérési tarifa nem minősül állami támogatásnak.

- (86) Franciaország álláspontja szerint a visszatérési tarifa a szabályozott tarifák egyszerű növelésével, azok struktúrájának megőrzésével létrehozott árszint. A gazdasági előny fogalma – azon végfogyasztókhoz képest, akik számára nem szabályozott ajánlatok állnak rendelkezésre – nem állja meg a helyét a szabályozott tarifák tekintetében, így tehát a visszatérési tarifával kapcsolatban sem. A szabályozott tarifán villamos energiát vásárló végfogyasztók – költségek fizetése alóli – mentességének hiánya szükségszerűen magával vonja azon fogyasztók költségfizetés alóli mentességének hiányát, akik visszatérési tarifáért vásárolnak.

- (87) A francia hatóságok szerint a visszatérési tarifa szabályozása általános jellegű szabályozási intézkedésnek tekinthető, amelynek célja az összes, villamos energiát fogyasztó vállalkozás tekintetében alkalmazandó árak meghatározása.

- (88) A francia hatóságok vitatják bármely közpénzből történő finanszírozás lehetőségét. Az, hogy az intézkedés törvényi formában jelent meg, nem elegendő az állam vétkességének és a közpénzek áthelyezésének megállapításához. Pontosabban, a kompenzáció azon része, amelyet a végfogyasztók fizetnek meg a villamos energia közszolgáltatási hozzájárulás révén, kizárja a közpénzekhez való kapcsolódást. A francia hatóságok úgy vélik, hogy a villamos energia közszolgáltatási hozzájárulásból származó bevétel egy részének felhasználása azon kompenzáció kiegyenlítésére, amelyben a visszatérési tarifát alkalmazó szolgáltatók részesülnek, nem tekinthető közpénzek áthelyezésének. A kompenzáció másik része abból a beszedett hozzájárulásból kerül finanszírozásra, amelyet a jelentős villamos energia termelési kapacitással (2 000 MW) bíró, alacsony költségzinttel és nagymértékű értékcsökkenéssel rendelkező víz- vagy atomenergia alapú villamosenergia-termelőktől szednek be, tekintet nélkül azok köz- vagy magánjogi jogállására. Ez a hozzájárulás nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy közpénzek közvetlen vagy közvetett áthelyezésére került sor.

- (89) Franciaország a Bíróság által a C-379/98-as „PreussenElektra AG” ügyben hozott ítélet 58-as pontjára hivatkozik ⁽¹⁾. „a Bíróság joggyakorlata alapján kizárólag azon előnyök minősülnek a szerződés 92. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amelyeket közvetlenül, vagy közvetve állami forrásból biztosítanak.” E tekintetben rögzíthető, hogy semmiféle közvetlen vagy közvetett kapcsolat nem áll fenn a mechanizmus (utalások és visszautalások) valamint állami források között, még a Caisse des dépôts et consignations beavatkozása nyomán sem. Tulajdonképpen a Caisse des dépôts et consignations csak közvetítő szerepet játszik. Semmiféle hatáskörrel nem rendelkezik a beszedett és újra elosztott összegek nagyságának vagy címzettjének meghatározása kapcsán. A szóban forgó összegek nyilvántartása elkülönített számlán zajlik, és minden egyéb, a Caisse des dépôts et consignations által kezelt forrással való keveredés kizárt. A Caisse des dépôts et consignations beavatkozása biztosítja az egyszerűséget és átláthatóságot a befizetők és a kompenzációra jogosultak közötti tranzakciók során.

A harmadik felek észrevételeihez fűzött megjegyzések

- (90) Franciaország 2008. január 31-én benyújtotta a harmadik felek észrevételeihez fűzött megjegyzéseit. Emlékeztet arra, hogy a villamosenergia-tőzsdén megfigyelt árak nem tekinthetők referenciának. A francia villamosenergia-tőzsdén tapasztalt árak ugyanis a németországi villamosenergia-előállítási költségeket tükröznék, függetlenül attól, hogy a villamos energiát utána Franciaországban értékesítik-e vagy sem. Jelzi, hogy a tőzsdén megjelenő villamosenergia-mennyiség nem kerül teljes egészében értékesítésre. A Powernext határidős piacon gazdát cserélt mennyiségnek csupán körülbelül 10 %-át juttatják el a fogyasztókhoz. Franciaország azt is hozzátette, hogy a villamosenergia-tőzsdén megfigyelt árak nem tükrözik a végfogyasztók folyamatban lévő szerződéseiben meghatározott árakat.
- (91) Franciaország kijelenti, hogy a visszatérési tarifa kompenzációs rendszere kizárja a túlkompensálást. Emlékeztet arra, hogy ennek létrehozására az érdekeltek széleskörű bevonásával megvalósuló egyeztetéseket követően került sor, folyamatosan szem előtt tartva azt a célt, hogy – a CRE felügyelete alatt – a lehető legnagyobb mértékben korlátozzák az opportunistáknak a haszonszerzést. A működési elv a következő: minden szolgáltató, aki visszatérési tarifáért szolgált egy végfogyasztónak, jogosult a kompenzációra. A kompenzáció, a visszatérési tarifából származó bevételeinek (euró/MWh-ban meghatározva) és a beszerzési költségeinek különbözeteként kerül kiszámításra. Mindamellet ez utóbbi költségek maximálva vannak egy elméleti beszerzési költség mértékében, amelyet a villamosenergia-tőzsdén megfigyelt árak (megközelítőleg a tőzsdén megfigyelt különböző árak kiegyensúlyozott átlaga) alapul vételével határoznak meg. Az „N” év tekintetében alkalmazott beszerzési plafonár mértéke szigorúan csak a szóban forgó év végén válik ismertté. Ily módon nehéz olyan stratégia meghatározása, amely túlkompensációt tenne lehetővé. Feltételezve, hogy ha valamely szereplőnek esetleg sikerülne ilyen stratégiát kidolgoznia, a rendszer működtetésével megbízott CRE szankciót alkalmazna ezzel szemben.
- (92) A francia hatóságok úgy vélik, hogy amennyiben a Bizottság – az általuk vitatott módon – arra a következtetésre jutna, hogy a szabályozott tarifák és a visszatérési tarifa támogatásnak minősülnek, ez utóbbit úgy kellene tekinteni, mint az EUMSZ 106. cikke (2) bekezdésével összeegyeztethetőt, a 2003/54/EK 3. cikke (2) bekezdésének fényében. Fentiekén túl, álláspontjuk szerint e tarifákat úgy kellene tekinteni, mint a belső piaccal összeegyeztethető támogatásokat, az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdése alapján, hiszen a piac működési zavarait korrigálják. Mindenesetre a szabályozott tarifákat már létező támogatásnak kellene minősíteni, hiszen a villamosenergia-piac liberalizációját megelőzően jöttek létre. Végezetül, amennyiben a Bizottság mégis elutasítja a szabályozott tarifák már létező állami támogatásként történő minősítését, a francia hatóságok álláspontja szerint megalapozott a legitim bizalom és a jogbiztonság elvének érvényesítése.

Az eljárás kiterjesztéséhez fűzött megjegyzések

- (93) A francia hatóságok fenntartják az eljárás megindításáról szóló határozatra adott válaszukban szereplő elemzést. Egy esetleges gazdasági előny létezését illetően jelzik, még ha feltételezzük is, hogy a villamosenergia-tőzsdén megfigyelt árak helytálló referenciát képezhetnének, a 2004–2007 közötti időszakkal ellentétben a piac árai 2009-ben a visszatérési tarifa szintjén voltak.
- (94) A szelektivitás kapcsán azzal érvelnek, hogy a visszatérési tarifa elősegíti az arbitrázs elkerülését egy szabályozott rendszer és a piaci árak között. A visszatérési tarifa egyetlen eleme sem szelektív, ez egy olyan általános intézkedés, amellyel a szereplőknek számolniuk kell a villamosenergia-vásárlási ajánlatok közül történő választásuk során. Fentiek okán a francia hatóságok emlékeztetnek, hogy a Bíróság álláspontja szerint egy állami intézkedés, amely megkülönböztetés nélkül előnyben részesíti az adott állam területén lévő valamennyi vállalkozást, nem tekinthető állami támogatásnak. Franciaország hozzáteszi, hogy a visszatérési tarifarendszer különböző árai, a szabályozott tarifa árait is meghatározó objektív technikai kritériumokon alapulnak.
- (95) Franciaország álláspontja szerint a szelektivitás fogalmát a piac által minden vállalat számára kínáló feltételek egyikeként kell vizsgálni. Csak abban az esetben helytálló és hatékony, ha az elemzett eszköz meghatározó gazdasági előnyhöz juttatja a piaci szereplők egy bizonyos csoportját, a többi csoporthoz képest. Márpedig jelen esetben ez nem áll fenn. Ha a többi vállalkozás nem élt a visszatérési tarifa lehetőségével, ennek az volt az oka, hogy a piaci beszerzés áránál kedvezőbb árú beszerzési feltételekkel bírtak. Semmilyen körülmények között nem kerültek azonban kedvezőtlenebb helyzetbe e rendelkezés hatására. A szelektivitást kizárólag az érintett vállalatok tulajdonságai fényében lehet elemezni: mindegyik megalkotja a saját stratégiáját, és igyekszik a saját jellemzőire tekintettel a lehető legjobban kihasználni a beszerzési költségek területén számára nyitva álló ajánlatokat. Márpedig vitathatatlan, hogy a visszatérési tarifát igénylő vállalkozások között minden kategória képviseltette magát. Egyetlen egy sem volt kizárva.

⁽¹⁾ 2001. március 13-i ítélet, EBHT. 2001 I-02099. o.

- (96) A közpénzek felhasználásával kapcsolatban és az eljárás kiterjesztéséről szóló határozat 77. pontjára válaszolva Franciaország jelzi, hogy a magánkézben lévő GDF Suez cég, amely 3 000 MW vízerőművi energiával rendelkezik, amelyhez versenyképes költség (30 EUR/MWh a jogdíjakat is beleértve) társul, nem jogosult kompenzációra. Egyebekben, az EDF és a GDF Suez, még ha eltérő is a jogállásuk, a visszatérési tarifa finanszírozása kapcsán ugyanolyan elbánásban részesülnek. A francia hatóságok cáfolják tehát azt az állítást, amely szerint közpénz került volna felhasználásra azzal, hogy az EDF részt vett a tarifarendszer finanszírozásában.
- (97) A kereskedelem és a verseny befolyásolása kapcsán a francia hatóságok arra emlékeztetnek, hogy a Bizottság kötelessége a verseny befolyásolásának bizonyítása, amely során az azonos ténybeli és jogi helyzetben lévő vállalatokat kell alapul vennie. Mindenesetre a visszatérési tarifa nem változtat egy korábbi ténybeli helyzeten, következésképpen a francia, legnagyobb részt nukleáris villamosenergia-termelő park versenyképességéből a piacon jelen levő vállalatok mindegyike részesülhet.

VI. AZ INTÉZKEDÉSEK ÉRTÉKELÉSE – A TÁMOGATÁS MEGLÉTE

- (98) Az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése kimondja: „Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.”
- (99) Az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatásról van szó akkor, ha valamely intézkedés előnyhöz juttat bizonyos vállalatokat vagy termelési ágakat, ha szelektív, ha állami forrásból nyújtják, illetve ha befolyásolja a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet, vagy azzal fenyeget.
- (100) A Bizottság elemezte az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatás meglétét, amely kedvezne a nem háztartási fogyasztók azon körének, akik a jelen vizsgálat tárgyát képező két tarifarendszer valamelyikében részesültek. Másfelől, a szabályozott tarifákat illetően a Bizottság 2004. július 1-jével, azaz a villamos energia piac liberalizációjának dátumával kezdődő időszakra korlátozta vizsgálatát. Ez az a dátum ugyanis, amelytől kezdve minden, nem háztartási fogyasztó feljogosított lett a 2003/54/EK irányelv végrehajtásának következtében. Ezt megelőzően csupán a vállalatok egy kis része rendelkezett e joggal.
- Szelektivitás**
- (101) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében akkor tekinthető valamely támogatási intézkedés szelektívnek, ha előnyben részesít bizonyos vállalatokat, vagy áruk termelését, ami megkülönbözteti a gazdaság valamennyi szektorában alkalmazandó általános intézkedésektől.
- (102) A Bizottság úgy véli, hogy az a tény, amely szerint a szabályozott és visszatérési tarifák minden villamos energiát fogyasztó vállalat tekintetében alkalmazandóak, nem vezet arra a következtetésre, hogy általános intézkedésekről van szó. Az általános jelleg meglétéhez az szükséges, hogy a szóban forgó intézkedések valóban minden vállalat tekintetében alkalmazhatók legyenek, tehát nem csupán azok vonatkozásában, amelyek villamos energiát fogyasztanak, és amelyek közül egyesek képesek előnyben részesíteni ezt a fogyasztási formát azon vállalatokhoz képest, amelyek eltérő energiaforrást használnak.
- (103) Márpedig a szóban forgó tarifákkal kapcsolatos intézkedések szelektívek abban a tekintetben, hogy előnyben részesítik a villamos energiát fogyasztó vállalatokat azokkal szemben, amelyek olyan fosszilis energiaforrást használnak, mint a szén, kőolaj, illetve ennek származékai, vagy bizonyos mértékben a gázt használókkal szemben függetlenül attól, hogy ez utóbbinak ugyancsak szabályozott az ára. Egyebekben az ilyen jellegű intézkedések de facto előnyben részesítik azon vállalatokat, amelyek nagyobb részben használnak villamos energiát, annyiban, amennyiben az ebből származó előnyük szükségszerűen növekszik a villamos energia fogyasztás szintjével.
- (104) Továbbá, fennáll a villamos energiát fogyasztó vállalatok közötti szelektivitás is azon szabályok következtében, amelyek meghatározták a szabályozott tarifákban részesíthető és az ebből kizárt vállalkozások körét. A 2005. július 13-i 2005-781. sz. törvény 66. cikke által bevezetett, a piaci és a szabályozott tarifák közötti választás joga illetve e joggyakorlás visszafordíthatatlansága nyilvánvaló szelektív elemet tartalmaz: azon vállalkozások, amelyek a piaci tarifára való áttérést választották, nem részesülhetnek többé a szabályozott tarifákban. Fentiekén túl, azon kritériumok alkalmazása, amelyek a választási jog gyakorolhatóságának dátumában, vagy a – valamely tarifarendszerben történő beszerzésre vonatkozó – kérelem előterjesztésének dátumában nyilvánultak meg, kiegészítő jelleggel korlátozták a tarifákban való részesülés lehetőségét, kizárva abból egyes vállalatokat.
- (105) Fenti előzményekre tekintettel a Bizottság megállapítja, hogy a sárga és zöld szabályozott tarifák, valamint a visszatérési tarifák az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerinti szelektív jelleggel bírnak, amennyiben kizárólag a villamosenergia-fogyasztó vállalkozások vonatkozásában alkalmazandóak, még akkor is, ha igen nagyszámú vállalkozásról van szó, amelyek több mint 400 000 fogyasztási helyet használnak Franciaország-szerte. Tehát sem a jogosult vállalkozások nagy száma, sem azoknak az ágazatoknak a sokszínűsége, amelyekhez a nevezett vállalkozások tartoznak, nem lehet alapja olyan következtetésnek, amely szerint egy állami intézkedés általános jellegű intézkedésnek minősül.
- (106) A tarifák belső piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálatakor, és nem a szelektivitásuk megítélésakor van helye annak, hogy a gazdasági ágazatok egy széles skáláját vizsgálva megállapítást nyerjen azok köre, akik e tarifákban részesültek és részesülnek.
- Gazdasági előny**
- (107) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében gazdasági előny áll fenn, ha egy állami intézkedés lehetővé teszi egy vállalkozás számára bizonyos terhek viselésének elkerülését, amelyeket ezen intézkedés hiányában

viselnie kellene. A kedvezőbb feltételekkel történő energia ellátás, amely valamely nemzeti jogszabályból ered, feltehetően a fent idézett cikk hatálya alá tartozik, tekintettel arra, hogy a villamos energia beszerzési árának megfizetése tagadhatatlanul egy olyan pénzügyi teher, amelynek viselésére a vállalkozások általában kötelesek. Szükséges tehát annak vizsgálata, hogy a szóban forgó rendelkezések mérsékeltek-e ezt a terhet.

A piaci árakkal való összehasonlítás

- (108) A Bizottság megvizsgálta, hogy a szabályozott tarifák és a visszatérési tarifa lehetővé tette-e az abban részesülők számára, hogy kedvezőbb áron jussanak villamos energiához, mint a fenti tarifák hiányában érvényesülő, tehát a piaci ár. Ahogyan azt egy 2008. december 22-i miniszeri rendelet is megerősíteni látszik, a szabad piacon egy nagy vagy egy közepes fogyasztási hely számára szolgáltatott villamos energia árának – a visszatérési tarifa hiányában – nagymértékben a nagykereskedelmi piacon megfigyelt, határozott határidős alap- és csúcsidőszakra vonatkozó szerződésekben meghatározott árak kombinációjának kellene lennie, minthogy ez a kombináció a kérdéses fogyasztási hely profiljához kötődik.
- (109) A szabályozott tarifák, 2006-tól kezdődően folyamatos korrekción mentek keresztül, amint azt az 1. sz. táblázat bemutatta. 2004 januárja és 2012 januárja között a sárga szabályozott díjakat 21 %-kal, a zöldeket pedig 23,8 %-kal növelték. E növelések azonban nem teremtettek fedezetet a termelés költségeinek a szabályozott tarifák „ellátási” része által történő finanszírozására. A 2. sz. táblázat adatainak a (43)–(45) preambulumbekendésekben leírtaknak megfelelő piaci árakkal történő összehasonlításából következik, hogy 2004 óta a sárga és zöld szabályozott tarifák „ellátási” része következetesen legalább 25 %-kal a piacon tapasztalható árak alatt marad.
- (110) A sárga és zöld visszatérési tarifák 13 % és 16 %-kal növekedtek az alkalmazásuk 2007 és 2011 közötti időszakában. A zöld visszatérési tarifák piaci árak alapján megbecsült ellátási részének vizsgálata eredményeként kimutatható egy legalább évi 9 %-os előny a vizsgált időszakban. A sárga visszatérési tarifák alapidőszakra vonatkozó ellátási árral történő összehasonlítása mutat egy éves szinten jelentkező előnyt, ami azonban nem következetes. A vizsgált periódus átlaga alapján 13 %-kal maradtak piaci árak alatt. Egyebekben, a sárga tarifák azon közepes vállalatokat érintik, amelyeket feltételezhetően inkább csúcsidőszakban történő fogyasztás jellemez, amelyet alábecsül egy, az alapidőszakot érintő szerződésekre alapozott összehasonlítás.
- (111) A fentiekből következik, hogy a szabályozott és a zöld visszatérési tarifák esetében rendszeres alkalmazásról beszélhetünk minden évben, a visszatérési sárga tarifák esetében pedig átlagos alkalmazásról, és a szóban forgó tarifák alkalmazása olyan gazdasági előnyhöz juttatta az abban részesülő vállalatokat, amelyhez nem juthattak volna piaci feltételek között.

A helyzet értékelése a szabályozó (CRE) és a közgazdasági jogegységért felelős szerv (Allamtanács) szerint

- (112) A gazdasági előny létezését kimutató, a piaci árakkal történt összehasonlítás eredményét alátámasztja a CRE 2006. augusztus 10-i rendelet-tervezethez fűzött véleménye. Ebben a CRE jelezte, hogy a szabályozott tarifák „ellátási” része nem mindig a valóságos ellátási költségeket tükrözte, és elhanyagolható mértékű, vagy akár negatív maradt a zöld és sárga tarifában részesülő néhány fogyasztó számára ⁽¹⁾.
- (113) Továbbá, a 2009. július 23-i, a villamos energia eladási áráról szóló rendelet-tervezethez kapcsolódó véleményében a CRE jelezte, hogy a TURPE figyelmen kívül hagyása a szabályozott eladási árakban, mostanáig automatikusan tarifális süllyedéseket okozott, azaz olyan helyzeteket, ahol a tarifa előállítási része – amelyet a hatályban lévő TURPE-t és a forgalmazási költségeket is magába foglaló tarifákból való levonással kaptak – jelentősen alatta marad az előállítási rész mértékének, lehetővé téve ezzel az előállítási költségek fedezését.
- (114) A CRE így jelezte a 2009. augusztus 10-i, villamosenergia-tarifákról szóló véleményében, hogy a 2008 augusztusa óta hatályban lévő tarifák következtében 222 000 fogyasztási hely, melyek egy része sárga, illetve zöld tarifában részesül, és melyek összesen 2 200 GWh fogyasztást képviselnek, „mély” tarifális gödörbe kerültek, mivel az ellátási részük 20 EUR/MWh alatt marad. A nyári fogyasztási helyek tekintetében – amelyek mindegyike sárga és zöld tarifát alkalmaz – 22 000 fogyasztási hely (1 200 GWh-nyi fogyasztás) került tarifális gödörbe, amelyből 7 500 ellátási része negatív.
- (115) A tarifák 2009. augusztusi mozgása lehetővé tette a tarifális csapdák 82 %-os felszámolását mind a fogyasztási helyek számának, mind a fogyasztási mennyiségének tekintetében. 1 500 fogyasztási helyet továbbra is érint a probléma. A tarifák 2010. augusztusi mozgása lehetővé tette a jelenség szinte teljes eltűnését, minthogy már csak 300 fogyasztási hely maradt érintett.
- (116) A CRE által végzett számítások nyilvánvalóvá teszik, hogy azon vállalatok, melyek kiegyenlítési vagy nyári fogyasztási tarifában részesülnek, igen jelentős versenyelőnyt élveznek. A sárga és zöld tarifákban – amelyek „ellátási” része 20 EUR/MWh alatt van – részesülő vállalatok egyike sem lenne képes hasonlóan kedvező árakat elérni piaci körülmények között. Ez méginkább azt bizonyítja, hogy a szabályozott tarifák alkalmasak arra, hogy a vállalkozások egy jelentős része számára előnyt biztosítsanak.
- (117) Az Államtanács, a Poweo által benyújtott, 2008. augusztus 12-i, a villamos energia árakról szóló rendelet

⁽¹⁾ A Bizottság energiaszabályzatról alkotott 2006. augusztus 9-i véleménye a villamosenergia-értékesítés árainakról szóló rendelet-tervezet második bekezdés, 2.2 szakasz <http://www.cre.fr/imgAdmin/1161595981902.pdf>

hatályon kívül helyezésére vonatkozó kérelme nyomán, 2010. július 1-jén hozott határozatában úgy vélte, hogy a 2007. augusztus 13-ai rendeletben meghatározott sárga és zöld tarifák, nem nyújtottak fedezetet az EDF általános teljes költségeire, ezért felhívta az illetékes minisztereket egy új rendelet megalkotására.

- (118) A francia hatóságok azzal érveltek, hogy a villamos energia szabályozott eladási ára és a villamosenergia-tőzsdén (Powernext) megfigyelt ára közötti esetleges különbség teljesen véletlenszerű. Azonban a CRE, a bizottsági eljárás megindítását megelőző évek szabályozott tarifáiról alkotott, egymást követő véleményeiből nem ez következik.
- (119) Franciaország hozzáteszi, hogy a tőzsdei árakra történő hivatkozás nem helytálló annyiban, amennyiben a vállalkozások által vásárolt villamos energia nagy részét tőzsdén kívül veszik, valamint hogy a Powernexten megfigyelt árakat nem támasztják alá azon makrogazdasági adatok, amelyek meghatározzák a vevők és a villamosenergia-termelők közötti tranzakciókat. Ezzel ellentétben a Bizottság úgy véli, hogy a Powernext villamosenergia-árai alapját képezik a piaci árakon alapuló ajánlatok szolgáltatók általi kidolgozásának.

A fogyasztók piacon gyakorolt választásaiból adódó jelzések

- (120) Jelzés értékű a tény, amely szerint a feljogosított fogyasztók egy rendkívül jelentős többsége a szabályozott tarifák, vagy a zöld és sárga visszatérési tarifa alkalmazása mellett döntött. 2011. június 30-án, a visszatérési díj megszűnésének időpontjában a CRE jelezte, hogy 4 907 000 nem háztartási fogyasztóból 4 202 000 szabályozott tarifán szerezte be a villamos energiát, 7 220 pedig visszatérési tarifán. Az éves fogyasztás szintjén a szabályozott díjak 161 TWh-t tettek ki (azaz a nem háztartási fogyasztási helyek fogyasztásának 54,6 %-át), míg a visszatérési díj 75 TWh-t (25,4 %). Tehát, négy évvel a szabad versenynek a piac egészére történő bevezetése után, a szabad tarifákon alapuló ajánlatok mindössze 20 %-ot képviseltek.
- (121) Ezt az elemzést megerősítették az alternatív kereskedők által, észrevételeik benyújtása keretében szolgáltatott adatok is. Így, az Electrabel jelezte, hogy az ügyfeleinek 90,4 %-a – akik korábban a piaci tarifákon vásároltak – választotta a visszatérési díjat. Az Electrabel álláspontja szerint az érintett fogyasztó előnye átlagosan 11 EUR/MWh, a visszatérési tarifa alkalmazásának teljes időszakában. A Poweo jelezte, hogy 2007-ben 33–34 EUR/MWh-ás veszteség érte átlagosan, minden olyan fogyasztó tekintetében, aki sárga, és 26,6 EUR/MWh-ás veszteség a zöld díjért vásároló fogyasztók tekintetében, figyelemmel a beszerzési és a kereskedelmi költségeire.
- (122) A fentiekre tekintettel a Bizottság megállapította a gazdasági előny fennállását azon fogyasztók esetében, akik a szabályozott tarifákon, valamint a zöld és a sárga visszatérési tarifákon vásároltak.

Az állami források államnak felróható felhasználása

- (123) Az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában meg kell állapítani, hogy mivel közvállalatok pénzügyi forrásai kerültek felhasználásra, történt-e állami forrás felhasználása a kedvezményezettek javára az állam által hozott vagy neki betudható döntések alapján.
- (124) Jelen esetben az államnak való felróhatóság nyilvánvaló, mert mind a szabályozott tarifák, mind a visszatérési tarifák rendszerét az állam által alkotott törvényi és rendeleti szabályok hozták létre. Ezen felül, a tarifák szintjét minden kategória esetében miniszteri rendelet határozza meg. A szóban forgó döntések tehát állami határozatok, amelyeket a vállalatok kötelesek voltak végrehajtani anélkül, hogy arra bármiféle befolyással bírtak volna.

A szabályozott tarifákról

- (125) A szabályozott tarifákat az EDF és olyan helyi elosztó vállalkozások forrásaiból finanszírozzák, amelyek fogyasztóknak a piac szabad működése eredményeként kialakuló áraknál alacsonyabb áron adják a villamos energiát. Szükséges tehát annak vizsgálata, hogy e források tekinthetők-e állami forrásoknak.
- (126) Az állam jelentős többségi tulajdonnal bír az EDF-ben. A 2010. december 31-én birtokolt részesedése 84,48 % volt. Az EDF tehát állami ellenőrzés alatt áll. Minthogy állami cégről van szó, forrásai állami források. Abban az esetben, ha egy kedvezményes tarifában részesülő fogyasztó az EDF-től vásárol, az állami törvényi és rendeleti szabályok kötelezik az EDF-et arra, hogy a piacon alkalmazandó árnál alacsonyabb áron szolgáltassa a villamos energiát, ezzel felhasználva az EDF állami ellenőrzés alatt lévő forrásait.
- (127) Az eljárás megindításáról szóló határozat nem vitatott megállapításai szerint a helyi elosztó vállalatok száma 168. Közülük 144 közjogi, vagy vegyes státuszú gazdasági társaság. A közjogi státuszúak olyan létesítmények, amelyek teljes egészében a helyi önkormányzatok (például települési önkormányzatok) kezében vannak. A vegyes státuszú gazdasági társaságok olyan részvénytársaságok, amelyek többségi tőkéje közkézben van, így forrásai állami források. E helyi elosztó vállalatok tehát közvetlen állami ellenőrzés alatt állnak. Az egyik helyi elosztó vállalat egy ún. EPIC (Ipari és Kereskedelmi Állami Létesítmény). Az EPIC-ek olyan közjogi létesítmények, amelyek kizárólagos tulajdonosa az állam, forrásaik ezért állami források.
- (128) Más helyi elosztó vállalatok, mint például a strasbourgi elektromos művek (Electricité de Strasbourg), olyan részvénytársaságok, amelyek többségi tulajdonosa az EDF és/vagy a helyi hatóságok. E társaságok tehát szintén állami ellenőrzés alatt állnak.

- (129) Végül, a helyi elosztó vállalatok egy kis hányada (168-ból 20 vállalat) szövetkezeti, vagy agrárérdekű áramszolgáltató formában létezik, amelyek esetében nehezebb meghatározni az állami ellenőrzés meglétét.

- (130) Figyelemmel arra, hogy az EDF maga az elosztója a szabályozott tarifákkal érintett teljes villamosenergia-mennyiség túlnyomó többségének (körülbelül 95 %), valamint, hogy az egyéb elosztók zöme maga is állami ellenőrzés alatt áll, a Bizottság úgy véli, hogy az érintett források összességében állami forrásnak minősülnek.
- (131) A helyi elosztó vállalatok leggyakrabban az EDF-től vásárolják a villamos energiát, amelyet utána egy, az állam által szabályozott rendszerben („a magán elosztók villamosenergia-felhasználási tarifájának” rendszerében), szabályozott tarifán értékesítenek. E rendszerben az EDF köteles a helyi elosztó vállalatok számára villamos energiát eladni olyan mennyiségben, amely elegendő – a szabályozott tarifák rendszerében jelentkező – ellátási kötelezettségeik teljesítéséhez, mindezt olyan áron, amely lehetővé teszi számukra, hogy veszteség nélkül, szabályozott tarifán szolgáltatassák a villamos energiát. Ily módon tarifáik az EDF forrásaiból kerülnek finanszírozásra. Végeredményben a Bizottság úgy véli, hogy a szabályozott tarifa rendszerébe bevont források egésze közjogi vállalatoktól származik.
- (132) A Bizottság nem osztja a francia hatóságoknak sem azon álláspontját, amely szerint a visszatérési tarifák alkalmazása nem eredményezte egyetlen költségvetési vagy államháztartási forrás felhasználását, és nem akadályozta meg az EDF-et a profit realizálásában, sem azt, amely szerint a szabályozott és a visszatérési tarifák (amelyek közvetlenül a szabályozott tarifákon alapulnak) – amelyek tükrözik a villamos energia piac meghatározó adatait, valamint az EDF termelési parkjának költségeit – a villamos energia eladási árának valós szintjét mutatják, ezért nem tekinthetők az EDF bevétel kiesésének. Egyértelmű, hogy a szabályozott tarifák hiányában az EDF által e tarifákban részesülő fogyasztókkal szemben alkalmazott árak, a piacon 2004 óta megfigyelt, magasabb árakhoz közelítenének, így az EDF és a helyi elosztó vállalkozások bevétel kiesése tulajdonképpen az állam, vagy az azokat kézben tartó hatóságok bevétel kiesése.
- (133) A szabályozott tarifák finanszírozása tehát állami forrásból történik, és mindez az államnak betudható.
- A visszatérési tarifákról*
- (134) Ahogyan az a (35) és (36) preambulumbekendésekben ismertetésre került, a visszatérési tarifák finanszírozása az állam által előírt két hozzájárulásból származó bevételből történik.
- (135) A Bizottság bevett gyakorlatával összhangban ⁽¹⁾, amely a Bíróság erre vonatkozó ítélezési gyakorlatát követi ⁽²⁾; az ebből a típusú hozzájárulásból származó bevétel állami bevételnek minősül az alábbi három együttes feltétel megvalósulása esetén:
- a) a hozzájárulásokat az államnak kell előírnia, ami jelen esetben megvalósul, hiszen mindkettőt a 2000-108. sz. törvény írja elő;
- b) a hozzájárulásból származó bevételnek egy állam által kijelölt szervezethez kell befolytania, ami jelen esetben a Caisse des dépôts et consignations;
- c) a hozzájárulásból származó bevételeket egyes vállalatok támogatására kell fordítani az állam által meghatározott szabályok szerint, ami szintén megvalósul, minthogy a 2000-108. sz. törvény értelmében e bevételeket a vállalatok állam által meghatározott csoportjai kapják, ugyancsak az állam által meghatározott mértékben.
- (136) A francia hatóságok által hivatkozott *Preussen Elektra* ügy kapcsán kialakult ítélkezési gyakorlatot követve a Bizottságnak – az energiaárakkal kapcsolatban kialakult döntéshozatali gyakorlatában – meg kellett vizsgálnia az állam által meghatározott és előírt hozzájárulás létét, amely e tarifák bevezetését finanszírozza. Annak megállapításától függően, hogy volt-e olyan közjogi kontroll szerv jelenlétében, amelyen keresztül a pénzüsszeg áramlott, bizonyos esetekben a Bizottság arra a következtetésre juthatott, hogy az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami forrásról van szó ⁽³⁾; vagy ellenkezőleg, ilyen forrás hiányában, tekintve, hogy a szóban forgó pénzüsszeg nem ment keresztül egyetlen állam által létrehozott vagy kezelt alapon sem ⁽⁴⁾.
- (137) Jelen esetben a Bizottság, korábbi gyakorlatának fényében épp ellenkezőleg úgy véli, hogy a visszatérési tarifák rendszerének működése, amelynek szabályait az állam határozta meg, szorosan állami források felhasználásához kötődik. A villamosenergia-közszolgáltatási hozzájárulás, főbb jellemzői okán tekinthető az állam által meghatározott adónak – amely egy közhatalmi szerven – a Caisse des dépôts et consignations-on megy keresztül, a szabályozó ellenőrzése alatt.
- (138) A visszatérési tarifák finanszírozása tehát állami forrásból történik.
- A verseny és a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolása.*
- (139) A szabályozott és visszatérési tarifák olyan állami támogatások, amelyeket – a villamos energia fogyasztása esetén – Franciaország minden gazdasági szektorában alkalmaznak. E tarifákban részesülő vállalatok ezrei működnek a francia ipari és szolgáltatási szektorokban a verseny számára teljesen nyitva álló piacokon a belső

⁽¹⁾ Lásd például a Bizottság állami támogatásokról szóló N 161/04 sz. határozatát – Átállási költségek Portugáliában (HL C 250., 2005.10.8., 9. o.), vagy a Bizottság egy későbbi, a C 24/09 (korábbi N 446/08) sz. ügyben hozott határozatát, A nagy energiaigényű vállalatok számára nyújtott állami támogatás, a zöld energiáról szóló osztrák törvényt (HL L 235., 2011.9.10., 42. o.).

⁽²⁾ A Bíróság 1974. július 2-i ítélete, Olaszország kontra Bizottság (EBHT 1974, 173/73, 709. o.) és 1977. március 22-ei ítélete Steynike kontra Német Szövetségi Köztársaság (EBHT 1977, 78–76, 595. o.).

⁽³⁾ A Bizottság 2002. január 15-i határozata N 826/01, Írország – Alternatív Energia követelmények I-IV és N 553/01, Megújuló Energia (HL C 59., 2002.3.6.).

⁽⁴⁾ 2002. február 27-i határozat az N 661/99 sz. ügyben, Egyesült Királyság – Competitive Transition Charge (HL C 45., 2002.2.19.). A megújuló energia alapú villamosenergia-vásárlási kötelezettség többlet költségeit egy Competitive Transition Charge elnevezésű hozzájárulásból fedezték, amelyet a fogyasztók fizettek fogyasztásuk arányában, és amelynek összegét az egy közhatalmi szabályozó határozta meg a többletköltségnek megfelelően, anélkül, hogy közhatalmi szervet jelöltek volna ki az összeg kezelésére (HL C 113., 2002.5.14.).

piacon belül. E vállalatok nem rendelkeznek kizárólagos joggal, vagy a tagállamok közötti kereskedelemre vonatkozó megszorításokkal.

- (140) A Bizottság fenntartja a vizsgálati eljárás megindításáról és kiterjesztéséről szóló határozataiban ismertetett álláspontját, mely szerint a szóban forgó tarifa rezsimek versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatása nyilvánvaló, minthogy azon gazdasági tevékenységek, amelyekben az e tarifákban részesülő fogyasztók működnek, jelen vannak a tagállamok közötti kereskedelemben.

Az állami támogatás meglétére való következtetés

- (141) A Bizottság megállapítja, hogy a sárga és zöld szabályozott tarifák, valamint a sárga és zöld visszatérési tarifák az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek az azokban részesülő gazdasági szereplők javára.

VII. AZ ÚJ TÁMOGATÁS TÖRVÉNYESSÉGE ÉS MINŐSÍTÉSE

- (142) A Bizottságot, az eljárásban vizsgált két tarifa rendszer egyikének bevezetéséről sem tájékoztatták előzetesen, az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdése szerint.
- (143) Jóllehet, a szabályozott tarifák rendszerét az Európai Közösségről szóló szerződés megalkotása előtt, 1945-ben hozták létre, egy időben az EDF-fel, és azokat folyamatosan alkalmazták az állami villamosenergia-monopólium időszakában, azonban új és nem már létező, a szerződést megelőző támogatásnak minősülnek. Azon speciális döntések, amelyek – abszolút és relatív értelemben – módosították a szabályozott tarifák más tarifákhoz viszonyított szintjét, éves rendszerességgel születtek. Továbbá, ezek az árszintet rögzítő döntések diszkrecionális jellegűek, és nem az EK szerződést megelőző szabályok alkalmazása érdekében hozták őket. Jóllehet, a szabályozott tarifák árszintjét meghatározó elvek, ahogyan az a (21) preambulumbekkezdésben bemutatásra került, törvényi és rendeleti végrehajtási szabályokban jelentek meg, amelyek vitathatatlanul az EK szerződést követően születtek, a CRE (112) és (114) preambulumbekkezdésben bemutatott egymást követő véleményei világosan mutatják, hogy a tarifák árszintjét meghatározó döntések nem feltétlenül a villamosenergia-szolgáltatás költségeinek lefedésére törekedtek.

- (144) A fentiek figyelembe vételével megállapítható, hogy a jelen eljárás tárgyát képező két tarifarendszer előzetes bejelentés nélküli megvalósítása jogellenes.

VIII. AZ INTÉZKEDÉSEK ÉRTÉKELÉSE – A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE

- (145) Ahogyan azt a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában megállapította, az EUMSZ 107. cikkének (2) bekezdése és (3) bekezdésének a), b), d) pontjai jelen esetben nem alkalmazhatók.

- (146) A Bizottság továbbra is úgy véli, hogy az EUMSZ általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 106. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazható, ellentétben azzal, amit néhány harmadik érdekelt fél állított. A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 3. cikkének (2) bekezdése az esetleges általános gazdasági érdekű közszolgáltatásokat a villamosenergia-ágazat vállalataira korlátozza. Jelen esetben a támogatásban részesülő vállalkozások nem a villamosenergia-ágazat vállalkozásai, csupán fogyasztók, amelyek semmilyen tekintetben nem valósítanak meg általános gazdasági érdekű közszolgáltatást.

- (147) A szóban forgó támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségének egyetlen jogi alapja az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése lehetne, amely előírja hogy: „A belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető: (...) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben (...)”.

- (148) Az eljárás megindításáról és kiterjesztéséről szóló határozataiban a Bizottság kiemelte, hogy a szóban forgó támogatási intézkedések az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdése c) pontjának alkalmazását magyarázó rendelkezések fényében nem engedélyezhetők. Tényszerűen, a jelen eljárás keretében vizsgált támogatási intézkedések olyan szabályozott tarifákhoz kapcsolódó rendelkezéseket érintenek, amelyek még nem fordultak elő a Bizottság gyakorlatában. Ugyanis vállalatok ezreit érintik, és olyan mértékű állami támogatáshoz hasonlóak, amelyek nem mérhetőek a Bizottság múltbéli, egyedi döntéshozatali gyakorlatából következő mértékkel, amely már helyesnek bizonyult vagy megszilárdult speciális eszközök vagy keretek között. Márpedig nem zárható ki, hogy a támogatások összeegyeztethetőségének megítélését elősegítő részletes rendelkezésekkel le nem fedett területeken valamely támogatás eleget tesz az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglaltaknak.

- (149) Ilyen körülmények között szükséges annak vizsgálata – tekintettel a Franciaország által a jelen eljárás keretében tett kötelezettségvállalásokra – hogy a vizsgált állami támogatások közös érdeket szolgálnak-e, szükségessé-e a piac valamely zavarának kiegyenlítéséhez, valamint hogy ennek megfelelően arányosak-e és nem befolyásolják-e a kereskedelmet a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

⁽¹⁾ HL L 211., 2009.8.14., 55. o. A 3. cikk (2) bekezdése előírja: A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek – különös tekintettel annak 86. cikkére – teljes tiszteletben tartásával a tagállamok a villamosenergia-ágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra- az ellátás biztonságát is beleértve-, az ellátás folyamatoságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre- beleértve az energiahatékonyságot, a megújuló forrásokból származó energiákat és az éghajlat védelmét- vonatkoznak. Ezeket a kötelezettségeket világosan meg kell határozni, azoknak átláthatónak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, továbbá a közösségi villamosenergia-ipari vállalkozások számára garantálniuk kell, hogy a nemzeti fogyasztókhöz egyenlő módon hozzáférjenek.

Közös érdekű célkitűzés

- (150) A villamosenergia-piacok teljes liberalizációjának megvalósítása egy olyan közös cél, amelyet az Unió minden intézménye támogat saját tevékenységi és hatáskörében.
- (151) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglaltak alapján a Bizottság elismerte az – időben korlátozott – állami támogatások megalapozottságát, amennyiben azok célja és hatása a villamos energia piac liberalizációjának megkönnyítése abban az esetben, ha a piaci erők ehhez elégtelennek bizonyulnak, beleértve, hogy ezen intézkedések érinthetik azon meglévő szereplőket, amelyek privilegizált helyzetben vannak a nemzeti piacon⁽¹⁾. Annak ellenőrzése is szükséges, vajon a szóban forgó támogatások hozzájárulnak-e a liberalizáció tényleges megvalósításához, amelynek végső kedvezményezettjeinek a villamosenergia-fogyasztóknak kell lennie.
- (152) A francia hatóságok, 2012. január 12-én kötelezettséget vállaltak arra, hogy 2015-ig megszüntetik a szabályozott tarifákat, ahogyan a visszatérési tarifák 2011 júliusában már megszüntetésre kerültek. Az átmeneti és immár az időben korlátozott jellegére tekintettel az állami támogatás megkönnyítheti egy valóban versenyző piacra való fokozatos áttérést. Elfogadható feltételekkel, figyelemmel a Franciaországban a liberalizációt megelőző helyzetre is, és tekintettel minden körülményre, hozzájárulhat egy általános érdekű cél megvalósításához.

A piac zavarai: a támogatás szükségessége

- (153) A szabályozott tarifák alkalmazása folyamatos volt Franciaországban a villamos energia termelésére, szállítására és elosztására vonatkozó monopólium időszakában. Fenntartásuk a villamosenergia-piac teljes liberalizációját követően – ami 2004. január 1-jén következett be a nem háztartási fogyasztók, 2007. január 1-jén pedig valamennyi fogyasztó tekintetében – a fogyasztók védelmét

(1) A Bizottság, az átállási költségekhez kapcsolódó állami támogatások értékelésének módszertanáról szóló közleményében (elfogadva 2001. július 26-án, amelyről a tagállamokat a Bizottság 2001.8.6-i SG (2001) D/290869 sz. levelével értesítette) a Bizottság kinyilvánította: „Az erősen korlátozott versenyről a valódi EGT-szintű versenyre való fokozatos áttérést elfogadható gazdasági körülmények között kell véghezvinni, figyelembe véve a villamosenergia-ágazatra jellemző sajátosságokat. (...)”

Az e közleményben meghatározott támogatható átállási költségeknek megfelelő állami támogatás célja, hogy megkönnyítse a villamosenergia-vállalkozások átállását a villamos energia versenyző piacára. A Bizottság olyan mértékben egyezhet bele az ilyen támogatásba, amennyiben az ellensúlyozza a verseny torzulását, amelyet a piaci erők nem tudtak elérni. A villamosenergia-vállalkozások számára a többékevésbé zárt piacról a részben liberalizált piacra való átállást megkönnyítő támogatás nem jelenthet a közös érdekekkel ellentétes versenytorzulást, abban az esetben, ha időben és hatásában korlátozott, mivel a villamosenergia-piac liberalizációja a közös piac általános érdeke, a szerződés 2. cikke, valamint a 3. cikke (1) bekezdése t) pontjának megfelelően, és kiegészíti a belső piac létrehozását.”

szolgált, akik az egyetlen kereskedő dominanciájával kerültek szembe. Mindamelllett, hogy a szabályozott tarifák Franciaországban az EDF monopóliuma időszakának fokozatosan eltűnő maradványai, szerkezetük és árszínvonaluk tekintetében céljuk továbbra is az EDF kivételes nyereségének elkerülése, amelyre oly módon tenne szert, hogy túlzó tarifákat alkalmaz, hiszen vélhetően a liberalizációt követően is meg tudja tartani a kiskereskedelmi piac egy jelentős részét. Azonban a francia hatóságok megelőző intézkedései az EDF esetleges visszaélés jellegű tarifáinak elkerülése érdekében, a francia villamosenergia-fogyasztók tekintetében érvényesülő állami támogatást eredményeztek.

- (154) A francia piac a (48)–(52) preambulumbekkezdésben bemutatott különleges helyzete okán, a liberalizáció pillanatában az EDF gyakorlatilag monopol helyzetbe került, amely lehetővé tette számára, hogy teljesen szabadon határozza meg a villamosenergia-árakat a francia kiskereskedelmi piacon. Ebben a helyzetben a szabad ármegállapításnak a korábbi szabályozási eszközök általi fenntartása megalapozott lehetett, figyelemmel a francia piac helyzetére és jellemzőire.
- (155) Tekintettel a (48)–(50) preambulumbekkezdésekben részletesen leírt versenyelőnynek a nagyságára és vitathatatlanságára, amelyet az EDF számára biztosított és biztosít saját elektro-nukleáris termelési parkja, nem volt realitása annak, hogy a piacra újonnan lépők által megvalósított konkurencia megteremtse az optimális versenyfeltételeket a villamosenergia-közszolgáltatás terén. Egyéb strukturális lépések hiányában az esetleges visszaélés jellegű árak utólagos kontrollja önmagában nem lett volna elégséges az optimális működés biztosításához, még az új konkurensek piacra lépésével együtt sem. Ellenkezőleg, egy teljes tarifa megállapítási szabadság az EDF különleges helyzetének további fenntartásához vezetett volna, aki az ennek következtében rendelkezésére álló pénzügyi források révén kiszoríthatta volna a versenytársait, vagy a bevételeinek olyan szinten történő fennmaradása vált volna lehetővé, amely által tovább növelhette volna és még változatosabbá tehetné volna franciaországi és a belső piac egyéb területeit érintő termelési eszközeit.

- (156) Egyebekben a piac működési zavarait meg kell vizsgálni a támogatásban részesülők szempontjából is. Számos vállalkozás, különösen a legnagyobb villamosenergia-fogyasztók, hozott beruházási döntéseket a villamos energia előrelátható költségeire alapozva, amely költségek a szabályozott díjakon alapultak. Ez utóbbiak elsősorban az atomerőművek átlagos költségeit tükrözték, nem pedig a fosszilis tüzelőanyagok és a CO₂ áraitól függő változó árakat, amelyek azóta döntő szerepet játszanak a szabad piaci árak alakulásában. Egy átlagos nettó növekedéssel járó hirtelen váltás egyik árrendszerről a másikra, amely meglehetősen nehéz helyzetbe hozott volna számos vállalatot, amelyek villamosenergiával működő

eszközökbe fektetett tőkéje rövid távon kevésbé volt rugalmas. Ennek fényében, egy időben egyértelműen korlátozott átállási időszak adekvátnak tekinthető.

- (157) A jelen eljárás tárgyát képező tarifákból adódó állami támogatás tehát, ebben a speciális helyzetben úgy tekinthető, mint a piac működési zavarainak kiegyenlítéséhez szükséges eszköz. A francia villamosenergia-piac reformja nyomán sokszínűvé váló ajánlatok okozta előny lehetővé tenné az előnyben részesülők tevékenysége révén, hogy ez utóbbiak tőkéje jobban alkalmazkodjon a piaci ár jeleihez egy olyan piacon, amely már kevésbé torz az EDF dominanciájának megszűnésével, ezáltal javítaná az általuk végzett gazdasági tevékenységek fejlesztésének feltételeit, ami az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdése c) pontjának célkitűzése.

A támogatás arányossága

- (158) Ugyanezen a jogi alapon, bizonyos feltételek – különösen az időbeli korlátozottság – fennállása esetén, a támogatottak energiaköltségét csökkentő, működést elősegítő támogatások – feltéve, hogy ez ellenérték nélküli és tényleges ösztönző hatással nem bírnak – a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők, amennyiben csökkentik a pénzügyi terheket e költségeken, amikor a támogatás hiánya lényeges termelési költségnövekedést okoz az érintett szektorokban⁽¹⁾.
- (159) Mind a szabályozott tarifák, mind a visszatérési tarifák rendszerében megfigyelhetők voltak folyamatos emelkedési tendenciák a vizsgálat kezdete óta eltelt időszakban, akkor is, amikor 2009-től kezdődően a piaci árak csökkentek. Amint az a CRE a (113) és (114) preambulumbekendésekben foglalt határozatai jelzik, ez az általános növekedési tendencia, 2009 óta célzott módon, azon fogyasztási helyek számának csökkenéséhez kapcsolódik, amelyek a piaci árakhoz képest a legmagasabb előnyökben részesülnek.
- (160) A 2009. szeptember 15-i levélváltásban foglaltak szerint az átmenetre 2015-ig bezáróan, fokozatosan kerül sor. Egyrészt, a meglévő atomenergiához való szabályozott hozzáférési tarifának 2012-es és 2013-as befagyasztására és a villamosenergia-piac újjászervezését célzó 2010-1488. sz. törvény paramétereinek megfelelő rögzítésére vonatkozó francia kötelezettségvállalások, másrészt a szabályozott tarifák 2015-ig tartó, évről évre történő növelése, majd azok megszüntetése lehetővé teszi, hogy ésszerű határidőn belül megvalósuljon e tarifák piaci árakhoz való közeledése, vagy legalábbis fokozatos emelkedése.
- (161) Egy olyan rendszer, amely biztosítja a tarifák folyamatos emelkedését, majd eltűnését, megkönnyíti a piaci árak felé történő átmenetet, egy olyan rendszerben, ahol ez utóbbi zavarait kiegyensúlyozzák a jogszabályi úton előírt intézkedések, amelyek elősegítik a tényleges versenyt, az EDF termelési parkjához való hozzáféréssel együtt. A fokozatosan csökkenő mértékű támogatás, amely lehetővé teszi

az abban részesülő vállalatok számára, hogy termelési eszközeiket a piac új feltételeiből adódó árakhoz igazítsák, arányosnak tekinthető.

- (162) E körülményekből adódóan a Bizottság megállapítja a jelen eljárás tárgyát képező tarifákból eredő támogatás arányosságát.

A kereskedelemre gyakorolt, közös érdekekkel ellentétes hatás

- (163) A vizsgált intézkedések villamosenergia-fogyasztási helyek százazreit, következőképpen szabályozott és visszatérési tarifán villamos energiát vásárlók ezreit érintik, egy a piac teljes liberalizációja felé haladó átmeneti helyzetben. Jóllehet, az EUMSZ 107. cikke (1) bekezdése szerinti szelektív intézkedésekről van szó, hiszen e tarifák alkalmazása kizárólag a villamosenergia-fogyasztó vállalatok számára lehetséges, a vizsgált támogatások nem kizárólag bizonyos fogyasztókat, azaz a gazdaság bizonyos szektorait érintik. Azon intézkedések, amelyek kevésbé céloznak valamely kategóriát – mint a vizsgált döntések – kevésbé versenykorlátozóak, mint a szelektívebb lépések.
- (164) A Bizottság egyebekben úgy véli, hogy a közötte és Franciaország között 2009 szeptemberében és 2012 januárjában történt levélváltásban meghatározott feltételeket tiszteletben tartották. A két legjelentősebb pont, nevezetesen a rendelkezésre álló atomenergia-készlethez az EDF versenytársai általi hozzáférés egy, a francia energiapiacot érintő átfogó reform révén, valamint a zöld és sárga tarifák megszüntetése a 2010. évi 1488. sz. törvényben szabályozásra került.
- (165) A villamosenergia-ágazatot érintő utóbbi idők döntéshozatali gyakorlatából adódóan a Bizottság, az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában biztosított jogalapon, valamely támogatás összeegyeztethetőségének vizsgálatakor figyelembe vehet olyan előnyöket, amelyek célja a verseny elősegítése egy olyan piacon, amely nem azonos azzal, ahol a kedvezményezettek működnek⁽²⁾. Ez esetben figyelembe kell venni azon előre látható nyereségeket, amely a villamosenergia-szolgáltatási piacon keletkezik a Franciaország által jelen eljárás keretében vállalt kötelezettségekből adódóan.
- (166) A rendelkezésre álló atomenergia-készlethez való szabályozott hozzáférés keretében megvalósuló vásárlási ablakokon keresztül történő villamosenergia-beszerzés első eredményei szerint az igények 60 TWh körül mozognak. Összesen 32 alternatív szolgáltató igényelt a rendelkezésre álló atomenergia-készlethez e szabályozott rendszerben, és kapta meg teljes mértékben az igényelt mennyiséget. Figyelemmel a francia villamosenergia-szolgáltatási piac (48)–(52) preambulumbekendésekben leírt

⁽¹⁾ Közösségi iránymutatás a környezetvédelem állami támogatásáról (HL C 82., 2008.4.1., 1. o.) ch. IV, 153–154. bekezdés.

⁽²⁾ SA.31953 (11/N) — Construction of a LNG Terminal in Świnoujście (HL C 361., 2011.12.10.), SA.30980 (11/N) Construction of interconnection and cross-border power line between Poland and Lithuania (HL C 79., 2011.3.12.), SA.29870. Aid to PGNiG for underground gas storage (HL C 213., 2010.8.6.).

sajátosságaira, ezen első eredmények fokozatos, a versenyt lehetővé tévő nyitásról tanúskodnak, amely nem valószínű volt volna, ha Franciaország nem tett volna kötelezettségvállalásokat a rendelkezésre álló atomenergia-készlethez való hozzáférés tekintetében. A nukleáris energia az EDF össztermelésének 25 %-át is elérheti. Egyetlen alternatív szolgáltató sem lett volna képes arra, hogy a meglévő kereskedők termelési eszközmennyiségéhez hasonló mennyiségű eszközökre tegyen szert, ilyen rövid idő alatt. Franciaországnak arra vonatkozó kiegészítő kötelezettségvállalása, amely szerint befoyasztja a meglévő atomenergiahoz való szabályozott hozzáférés árát addig, amíg hatályba nem lép az a rendelkezés, amely meghatározza az árak kiszámításának módját és a valós előrelátható csökkentésüket, meg kellene, hogy gyorsítsa az aktívabb versennyel érintett piac kialakulását. Amint az a verseny-és energiaügyi Biztosok 2009. szeptember 15-i leveléből kitűnik, későbbi időszakra van szó, ezért a szóban forgó szabályozott hozzáférést érintő technikai megoldások meghatározóak lesznek e tekintetben. Ezért rögzíteni kell, hogy a szabályozott hozzáférés árát rögzítő számítási módot meghatározó intézkedéstervezett állapotában – meg kell küldeni a Bizottságnak előzetes jóváhagyás céljából. A Bizottság ellenőrizni fogja, hogy a szóban forgó számítási mód objektív-e, hogy általánosan elismert és megalapozott könyvelési elveken nyugszik-e, és valóban az árak rögzítését szolgálja-e annak érdekében, hogy a piacon tényleges verseny alakulhasson ki.

- (167) A Bizottság úgy véli, hogy a 2010-1488. sz. törvénnyel megvalósított reform kedvező hatással lesz az európai belső piacra, mert elősegíti új versenytársak piacra lépését, illetve ott tartja a már aktívan működőket. Az atomenergiahoz való szabályozott hozzáférés egy 100 TWh-ás plafonnal elő fogja segíteni – az Európai Unión belüli piacok fokozatos összekapcsolásával és a kapcsolatok fejlesztésével – a verseny fejlődését, amely az árakra nehezedő nyomást eredményez majd Franciaországban és a többi tagállamban.
- (168) Összegezve: azon előnyök, amelyek a villamosenergia-piacon jelentkeznek, amely liberalizációjának sikere az Unió belső piacának egyik prioritása, ellensúlyozzák a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt, vitathatatlanul negatív azonban – a szóban forgó intézkedés enyhén szelektív jellegéből adódóan – korlátozott hatást, ahogyan az a (101)–(106) és (139)–(140) preambulumbekendésekben bemutatásra került. E tényből adódóan a szabályozott és visszatérési tarifákban rejlő állami támogatás nem hátrányos az Unió közös érdekével ellentétes mértékben a tagállamok közötti kereskedelemre és tiszteletben tartja az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdés c) pontjában foglalt kritériumot.

IX. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság megállapítja, hogy Franciaország jogellenesen, az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt megsértésével hajtotta végre a szóban forgó támogatást. Figyelemmel azonban arra, hogy e támogatás átmeneti jellegű volt és a francia villamosenergia-piac liberalizációjához kapcsolódott, valamint hogy a francia villamosenergia-szolgáltatási piac versenyfeltételeinek mélyreható megreformálása iránti kötelezettségvállalások társultak hozzá, a Bizottság úgy véli, hogy a támogatás – az

1–4. cikkben megállapított feltételek tiszteletben tartása esetén – nem befolyásolta és nem befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt közös érdekekkel ellentétes mértékben,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Franciaország által a szabályozott villamosenergia-tarifák („zöld” és „sárga” tarifák) valamint a nagy és közepes fogyasztók számára létrehozott piacot kiegyenlítő átmeneti szabályozott tarifák révén megvalósított támogatási intézkedés a 2. cikkben foglalt feltételek betartása mellett összeegyeztethető a belső piaccal.

2. cikk

Franciaország olyan rendelkezést hoz, amely lehetővé teszi a már létező erőművek által termelt atomenergiahoz való szabályozott hozzáférést oly módon, hogy a 2025. december 31-ig tartó időszakban arra kötelezik az Electricité de France-t, hogy a villamos energia kiskereskedelmi piacon megjelenő versenytársai számára – szabályozott árak alkalmazásával – értékesítse atomenergia-alapú villamosenergia-termelésének egy részét 100 TWh-s plafonig. A rendelkezésre álló atomenergia-készlethez való szabályozott hozzáférés díját minden évben felülvizsgálják úgy, hogy az tükrözze az intézkedés időtartama alatti villamosenergia-előállítás gazdasági körülményeit. A rendelkezésre álló atomenergia-készlethez való szabályozott hozzáférés díja nem haladhatja meg a 42 EUR-t MWh-ként, és mindaddig nem változhat, amíg nem lép hatályba intézkedés a meghatározására szolgáló számítási módról rögzítéséről. Ezt az intézkedést a Bizottság – tervezet formájában – előzetes jóváhagyás céljából megvizsgálja.

Franciaország megszünteti a nagy és közepes fogyasztók számára nyitva álló, a piacot kiegyenlítő átmeneti szabályozott tarifákból fakadó valamennyi állami támogatást, és tartózkodik azzal egyenértékű más rendelkezés bevezetésétől.

A 2012 nyara után Franciaország által a villamos energia eladási tarifáival kapcsolatban hozott határozatok lehetővé teszik az összköltség és a szabályozott tarifa közötti különbség csökkentését, először a 2012. évhez képest, majd azt követően évről évre az előző évhez képest.

Franciaország 2015. december 31-ig megszünteti a villamosenergia-értékesítés szabályozott tarifáiból adódó valamennyi állami támogatást a nagy és közepes fogyasztók vonatkozásban, és tartózkodik azzal egyenértékű intézkedések meghozatalától.

3. cikk

Franciaország e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot az e határozatnak való megfelelés érdekében hozott vagy tervezett intézkedésekről.

4. cikk

Ennek a határozatnak Franciaország a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2012. június 12-én.

a Bizottság részéről
Joaquín ALMUNIA
alelnök
